

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
att.: Dan Holmgreen
1060 København K

4420

Kristelig Fagbevægelse
Engboulvarden 30
8960 Randers SØ

Tlf. 8911 2233
Fax 7227 7200

pol.sekr@krifa.dk
www.krifa.dk

Randers SØ, den 2. december 2008
4420/450/2008-1655
ERB

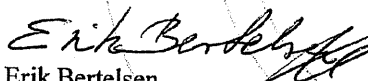
Åbningstider:
mandag: 9-16.30
tirsdag-torsdag: 9-15
fredag: 9-14

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service

Kristelig Fagbevægelse takker for lovforslaget vi har haft i høring.
Vi glæder os over, at der er fokus og prioritering af indsats over for de mest udsatte børn og unge. Vi er enige i, at det sker bedst ved tidlig indsats.
Vi har ingen bemærkninger til det fremsatte lovforslag.

Venlig hilsen

Søren Fibiger Olesen
landsformand

Erik Bertelsen
politisk konsulent

Kristelig Fagbevægelse
er en fællesbenævnelse
for:
Kristelig Fagforening
og Kristelig A-kasse

Valby den 15-12-2008

Høringssvar fra Børns Vilkår vedr. Forslag til Lov om Ændring af lov om Social Service – Kontinuitet i anbringelsen mv.

1. Indledende bemærkninger

Børns Vilkår er meget positive overfor lovforslagets overordnede formål; at skabe mere kontinuitet i anbringelser og derved bidrage til mere kontinuitet i anbragte børns liv. Børns Vilkår stiller sig ligeledes særdeles positive overfor de dele af lovforslaget, der klart prioriterer barnets perspektiv frem for forældrenes.

På en række områder vurderer Børns Vilkår imidlertid, at lovforslaget ikke er vidtgående nok – og at der ikke i vidt nok omfang tages hensyn til barnets trivsel.

Dette uddybes i det følgende, hvor Børns Vilkår udfolder sine kommentarer til lovforslagets fire dele. Herefter fremlægges en række yderligere ændringer til Lovgivningen, der kan bidrage til at opnå lovens formål: At forbedre de kommunale myndigheders muligheder for at give anbragte børn og unge øget stabilitet og kontinuitet under anbringelsen

2. Lovforslagets første hovedelement: 5.1. Anbringelse i tre år af børn under et år uden genbehandling af sagen

Børns Vilkår stiller sig positive overfor denne del af forslaget. Til de enkelte paragraffer har Børns Vilkår følgende at bemærke:

§ 62, stk. 4, hvor bestemmelser om mulighed for forlængelse af genbehandlingsfrist foreslås ændret til, at børn og unge-udvalget får mulighed for i særlige tilfælde at træffe afgørelse om, at en anbringelse af et barn under et år uden samtykke skal være gældende for en periode på tre år.

Børns Vilkår mener, at unge-udvalget bør have mulighed for i særlige tilfælde at træffe afgørelse om, at en anbringelse af et barn *uanset* alder uden samtykke skal være gældende for en periode på tre år.

3. Lovforslagets andet hovedelement: 5.2. Afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af en hjemgivelsesperiode på op til seks måneder

Børns Vilkår vurderer, at de ændrede regler på dette punkt er til stor fordel for barnet, hvorfor Børns vilkår overordnet bakker op om lovforslaget. Særligt lægger Børns Vilkår vægt på, at en obligatorisk hjemgivelsesperiode på seks måneder hindrer voldsomme brud i barnets liv. Til de enkelte paragraffer har Børns Vilkår følgende at bemærke:

Valby den 15-12-2008

§60, hvor lovforslaget indeholder en skærpelse, så en hjemgivelse ikke må ske før, kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelsesperiode. Alene, hvor der foreligger særlige forhold, kan kommunalbestyrelsen undlade at træffe afgørelse om en hjemgivelsesperiode.

Børns Vilkår mener, at man af hensyn til barnet ikke bør kunne undlade at træffe afgørelse om en hjemgivelsesperiode. Afgørelsen bør altid træffes ud fra barnets behov. Der bør desuden ikke være nogen nedre grænse for, hvor lang perioden skal være.

4. Lovforslagets tredje hovedelement: 5.3. Videreførelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet

Børns Vilkår er overordnet positive overfor denne del af lovforslaget. Dog vurderer Børns Vilkår ikke, at lovforslaget er vidtgående nok i forhold til at inddrage barnets trivsel på anbringelsesstedet. Til de enkelte paragraffer har Børns Vilkår følgende at bemærke:

§ 68a, hvor lovforslaget opererer med en grænse på tre år for, hvor længe barnet skal have opholdt sig på anbringelsesstedet.

Børns Vilkår mener ikke, at der bør være fastsat en begrænsning på tre år som forslaget lyder, da et anbragt barn også efter kortere tid kan have opnået en stærk tilknytning til anbringelsesstedet, som har væsentlig betydning for barnet.

Børns Vilkår mener derfor, at lovteksten efter § 68 skal lyde således:

§ 68a. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at opretholde anbringelsen af et barn eller en ung, der har været anbragt uden for hjemme efter § 52, stk. 3, nr. 8, udelukkende på baggrund af barnets trivsel på anbringelsesstedet.

5. Lovforslagets fjerde hovedelement: 5.4. udvidelse af pligten til at yde psykologbehandling til børn, som følger deres mor på krisecenter

Børns Vilkår stiller sig positive overfor denne del af lovforslaget og har intet at bemærke.

6. Yderligere forslag til ændringer i lovgivningen

Formålet med loven er at øge stabilitet og kontinuitet under anbringelsen. Børns Vilkår mener, at lovgivningen bør strammes på flere punkter end det lovforslaget rummer, hvis man ønsker at nå dette mål og altså forbedre de kommunale myndigheders muligheder for at give anbragte børn og unge øget stabilitet og kontinuitet under anbringelsen. I det følgende beskrives en række yderligere tiltag, der kan sikre opnåelse af formålet.

Valby den 15-12-2008

Der skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge forinden myndigheden træffer afgørelse om foranstaltninger. I henhold til § 48 stk. 2 kan samtalen undlades i det omfang, at barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod den gennemførelse.

Børns Vilkår mener, det skal ændres til at der skal tales med/inddrage alle børn forinden myndighederne træffer afgørelse om en foranstaltning. Samtalen skal være afstemt efter barnets alder og modenhed.

Samvær og kontakt

SL § 71

Forældrene og barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet...

Børns Vilkår mener, at lovteksten skal skærpes, til at barnet eller den unge har ret til samvær med forældrene under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Samværet skal altid fastsættes ud fra barnets eller den unges behov.

Tilsyn

SL § 148

Kommunalbestyrelsen skal føre løbende tilsyn med barnets eller den unges forhold under en anbringelse uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal som led i tilsynet sikre, at kommunen mindst én gang om året taler med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet.

Børns Vilkår mener, at lovteksten i § 148 skal ændres til at kommunen mindst en gang om året taler med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet. Børns Vilkår mener endvidere, at man bør skærpe de § 50 undersøgelser de kommunale myndigheder lægger til grund for deres anbringelser af børn og unge. Samt skærpe lovteksten i § 52 som omhandler foranstaltninger:

§ 50 undersøgelsen

§ 50 og 51 regulerer kommunens pligt til og adgang til at undersøge barnets forhold. Hele præmissen for paragrafferne 50 og 51, nemlig det ubetingede forældresamtykke, der kun kan fraviges i særlige tilfælde, er problematisk.

Det er naturligvis ønskværdigt, at der i alle situationer gøres forsøg på at opnå samtykke, men manglende samtykke bør ikke resultere i, at man er henvist til stk. 9 eller paragraf 51.

Paragraf 50 stk. 1 bør derfor ændres, så den ikke længere lyder, at "Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren..." men i stedet "Afgørelsen træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren..."

Stk. 5 i paragraf 50 virker i praksis ofte som en barriere for kommunernes undersøgelse af barnets forhold, da man bliver meget varsom, hvis forældrene ikke ønsker at samarbejde. Vi mener, loven bør tydeliggøre, at undersøgelsen er vigtigere end en eventuel modstand.

Valby den 15-12-2008

Derfor bør stk. 5 ændres til:

”Undersøgelsen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.”

§ 50 bør desuden tilføjes følgende fx som ny stk. 9 og stk. 10:

Stk. 9. Kommunen skal iværksætte undersøgelse, og det er ikke påkrævet med forældresamtykke, hvis et barn eller en ung selv henvender sig for at få hjælp.

stk.10. Har et barn opholdt sig med en forælder på krisecenter, skal kommunen undersøge barnets forhold.

Børns Vilkår mener at udtrykket ”Åbenbar risiko” i § 51 bør defineres, så det klart fremgår hvad der mens med det.

Mindst indgribende formålstjenlige foranstaltninger

I servicelovens § 52 stk. 2, er det formuleret at kommunalbestyrelsen altid skal vælge de mindst indgribende formålstjenlige foranstaltninger.

Børns Vilkår mener, at det skal omskrives til, at kommunalbestyrelsen altid skal vælge de foranstaltninger, der er bedst for barnet.

Servicelovens § 52 stk. 2, giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om foranstaltninger inden gennemførsel af en undersøgelse, når særlige forhold gør sig gældende jf. § 50 og § 51.

Børns Vilkår har erfaret, at de kommunale myndigheder henholder sig til, at de er i gang med en § 50 undersøgelse og derfor ikke kan iværksætte foranstaltninger før undersøgelsen er afsluttet Børns Vilkår opfordrer derfor til at § 52 stk. 2 bliver skærpet.

Børn-unge udvalget

En del af lovforslaget omhandler forskydning af kompetence mellem kommunalbestyrelse og børne-unge-udvalg. I denne sammenhæng mener Børns Vilkår, at de svære børnesager i kommunerne, bør have en så høj faglig behandling som muligt – og at det bør være hævet over enhver mistanke, at beslutninger i disse sager træffes ud fra andre hensyn end barnets bedste. Derfor anbefaler Børns Vilkår en generel ændring af strukturen på området. En forskydning til kommunalbestyrelsen er imidlertid ikke den rette vej at gå.

Hidtil har Børne- og unge-udvalget i kommunen været den kommunale instans, der beslutter, om man må foretage sig ting i forhold til et barn uden forældrenes samtykke. Børns Vilkår holdning er, at udvalget i sin nuværende form (efter § 19 i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område) bør opløses og ændres til en uvildig instans. Dette ud fra en vurdering af, at det børnefaglige aspekt fylder for lidt i sammensætningen. Det er efter vores mening for spinkelt, at kun en plads i den nuværende sammensætning er reserveret til en pædagogisk psykologisk sagkyndig, da dette ikke sikrer en tilstrækkelig dialog og dynamik omkring de børneprofessionelle

NOTAT

Valby den 15-12-2008

aspekter af sagerne. Denne problemstilling gør sig i endnu højere grad gældende, hvis kompetencen rykkes til Kommunalbestyrelsen. Børns Vilkår kan derfor ikke støtte de dele af lovforslaget, der flytter kompetence fra Børne- og ungeudvalget.

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

10.12.2008

HØRINGSSVAR

FORSLAG OM LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE(KONTINUITET I KOMUNERNE MV.)

Red Barnet har gennemgået ovennævnte lovforslag og har følgende bemærkninger:

Generelt

finder Red Barnet, at lovændringen er særdeles vel gennemarbejdet og afspejler hvad tidligere betænkninger samt Red Barnet og andre tidligere har bemærket. Red barnet støtter meget intentionerne i lovforslaget, hvor der lægges vægt på barnets bedste, tidlig indsats samt kontinuitet og stabilitet.

Red barnet vil her uddybe under hvert hovedpunkt i lovændringen.

1. Anbringelse i tre år af børn under 1 år uden genbehandling af sagen.

Som Red Barnet også tidligere har anført (høringssvar vedr. betænkning om retssikkerhed i anbringelsessager d. 7.3.2006), kan Red Barnet fuldt ud støtte, at anbringelse af børn under 1 år kan anbringes for en periode på 3 år uden at sagen genbehandles. Vi mener det skal ske i de tilfælde, hvor det formodes, at der ikke vil ske positive ændringer i de forhold, der har ført til anbringelsen. Red Barnet finder det derfor også nødvendigt, at der stilles krav om, at det er velbeskrevet, hvilke forhold, der skal være væsentligt ændret, for at barnet kan hjemgives. Vi er enige i, at der i disse tilfælde skal være ro, kontinuitet og stabilitet til at kunne knytte sig til nye omsorgsgivere.

2. Afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af en hjemgivelsesperiode på op til seks måneder.

I de tilfælde hvor det bliver nødvendigt at hjemgive, er det meget vigtigt, at det gøres nænsomt og med respekt for barnets bedste. Barnets bedste kan være, at blive grundigt forberedt og vænne sig til tanken om den kommende forandring. Derfor finder Red Barnet det oplagt, at der gives mulighed for at kunne fastsætte en længere hjemgivelsesperiode.

3. Videreførelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet.

Med dette forslag tilgodeser man barnets behov for tilknytning. Red Barnet hilser også denne del velkommen, da det igen kan være meget vigtigt for barnets kontinuitet. I de tilfælde hvor det vil være til barnets bedste vil det være formålstjenligt at benytte sig af denne regel. I denne forbindelse vil det også være vigtig at sikre, at barnet får mulighed for at fremføre sine synspunkter og at disse vægtes i sagsbehandlingen under hensyn til barnets alder og modenhed.

4. Udvidelse af pligten til at tilbyde psykologbehandling til børn, som følger med deres mor på krisecenter.

Red Barnet støtter dette initiativ, da vi finder det er vigtigt for børn og deres videre trivsel, at de får den rigtige og professionelle hjælp så tidligt som muligt.

Med venlig hilsen

Bente Ingvarsen
National programchef

Dan Holmgreen

Fra: Nadia El Mazaai på vegne af Lovkoordinering, Velfærdsministeriet
Sendt: 11. december 2008 09:22
Til: Dan Holmgreen; Iben Attrup Madsen
Emne: VS: høringssvar

Fra: Else Sommer [mailto:helsemut@tele2adsl.dk]
Sendt: 9. december 2008 20:17
Til: Velfærdsministeriet
Emne: høringssvar

Til Vefærdsministeriet.

Hermed fremsendes foreningens høringssvar.

Venlig hilsen.
Else Sommer

HØRINGSSVAR TIL LOVFORSLAG OM KONTINUITET I ANBRINGELSER fra foreningen Danmarks Børn

Først skal bemærkes, at baggrunden for lovforslaget er udefinerede begreber.
Hvad forstås ved tilknytning?

Der synes at være tale om sammenblanding af forskellige teorier og ingen evidens.
Taler man i virkeligheden om tilvænning og overfladisk tilpasning?

Hvad forstås ved barnets bedste – barnets tarv?

Her er det defineret som at skade og forurette dets forældre og øvrige familie mest muligt.

Mon den definition holder for en nærmere undersøgelse? Børnekonventionen definerer begrebet som familieliv til gensidig glæde, kultur, natur, gode oplevelser, kærlighed, tryghed, identitet, uddannelse, dannelse, oplysning, deltagelse, sundhed...

Kort sagt alt det, som anbragte børn må savne.

Det forekommer, at børnene betragtes som nødvendige onder, mens børneindustri og barnløse tilgodeses optimalt.

Der gøres opmærksom på, at menneskeretsdomstolen har fastslået, at anbringelse af børn udenfor slægten slet ikke bør forekomme i et velhavende samfund og at tvangsadoption er utænkelig.

Anbringelse er administrativ frihedsberøvelse og en virkelig traumatisk oplevelse for ethvert barn uanset alder. Værre, jo yngre barnet er.

Således strider det i særdeleshed mod barnets rettigheder at fjerne det nyfødte barn fra moderens næring, duft, varme, stemme kærlighed og omsorg.

I det hele taget er det bemærkelsesværdigt, at kærlighed, samhørighed, identitet slet ikke er taget i betragtning, mens loyalitet – familiefølelse opfattes negativt.

Erfaring har vist, at de eneste anbringelser, der virker til barnets bedste, er dem, hvor forældrene vises respekt og tillades at bevare tilknytningen og kærligheden til barnet. Først da tør barnet knytte sig til og stole på andre.

Den eneste måde, hvorpå man kan beskytte et barn mod vilkårlighed og overgreb, er at

overholde også forældrenes menneskerettigheder.

En frihedsberøvelse skal straks opfølges af en fair domstolsprøvelse. Almindeligvis, hvor der ikke er akut fare, skal retten naturligvis tale først. Barnet og dets forældre har ret til at føre og afhøre vidner og få afprøvet beviserne. Desuden skal retshandlingen være offentlig på forældrenes begæring.

Løse formodninger, antagelser, rygter og bekymringer bør ikke være grundlag for at indespærre et barn.

Man går ud fra som en selvfølge, at forældrene ønsker det tvangsanbragte barn igen.

Det er sjældent i familiens interesse.

Kun, når der er tale om en god eller kortvarig anbringelse.

Barnet lider almindeligvis så meget under anbringelsen, at det efter relativ kort tid må anses for ødelagt.

Familien lider tilsvarende og går i opløsning. Det er ekstremt hårdt hjælpeløst at se på, mens ens elskede barn misrøgtes, længes og savner.

Unge kommer efter løsladelsen hjem med misbrug og narkogæld, som dealere står i baghaven for at inddrive. Andre tager livet af sig, når de indser, hvordan deres fremtidsudsigter er.

Forholdene forværres desværre af, at der sjældent er handleplan eller støtte efter hjemgivelse. Derfor gør familier klogest i at afskrive tvangsanbragte børn som døde, hvis de selv vil overleve.

BEMÆRKNINGER TIL LOVFORSLAGET.

Formål.

Dårlige erfaringer burde for længst have overbevist Folketinget om, at anbringelser generel er den bedste måde at ødelægge børns mulighed for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed.

En dårlig anbringelse bliver ikke bedre af kontinuitet – tvært imod.

Naturligvis er det vigtigt at børn høres og ikke sendes hid og did som postpakker.

Det bør man påtænke allerede inden anbringelse kommer på tale.

Ved lovforslaget krænker man stort set alle artikler i børnekonventionen foruden de almindelige menneskerettigheder.

Forskning m.v.

Det er en udtalt svaghed, at der ikke henvises til relevant forskning bortset fra afsnit om svingdørsbørn, altså hvor kommunerne svigter.

Interesserer Folketingets medlemmer sig slet ikke for den realitet, at børn med kommunale hjælpetiltag klarer sig allerdårligst. Adopterede lidt bedre, og børn, som fik lov at forblive i fred i det angiveligt dysfunktionelle hjem klarede sig som de adopterede eller en smule bedre? Hvorfor i det hele taget sætte så mange milliarder ind på at overtage børnene, når de klarer sig bedre uden?

Anbringelse i 3 år...

Er klart i strid med menneskerettighederne og barnets tarv.

"Afgørelsen skal kunne træffes, når det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrunder anbringelsen, vil være til stede i hele denne periode".

Først frihedsberøves barnet på løse formodninger.

Så skal straffen vare barndommen ud.

Forslaget er nemlig så snedigt konstrueret, at et barn, der har været anbragt i 3 år, er prisgivet på forhånd.

Skræddersyet til barnløse, der ikke opfylder betingelsen for at adoptere.

Da der ikke kræves særlige kvalifikationer af plejeforældre, er det muligt at blive plejeperson med adoption for øje. Og kommunen forsørger endda adoptanten i mindst 3 år.

Hvis vedkommende fortryder planen om at adoptere det barn, vedkommende i realiteten ejer – da i 18 – 25 år.

Der kan komme meget i vejen for adoption.

1. Plejelønnen er rundelig, mere end mange tjener ved fuldtidsjob. Ved adoption mister

- man plejelønnen og må endda forsørge barnet.
2. Man påtænker at konfiskere fortrinsvis babyer fra enlige mødre med påstået misbrug eller psykiatrisk diagnose.

Det er værd at bemærke, at disse børn som regel er skadet før fødslen, fordi psykiatriske patienter påtvinges fosterskadelig medicin, stofmisbruges børn har abstinenser og alkoholikeres malersyndrom.

Hvem vil adoptere et barn med indbyggede fejl?

Hvis nogen vil, går det næsten altid gruelig galt, og barnet afleveres igen til samfundets forsørgelse.

Videreførelse af en anbringelse....

"...træffe afgørelse om at videreføre en anbringelse, selvom der ikke længere er grundlag..." (og sandsynligvis aldrig har været det).

Det fremgår, at barnet ikke skal høres og at en årlig samtale med en lønnet person anses for tilstrækkelig til at sikre barnet !

Angående børn på krisecenter.

Ingen kan vel modsætte sig, at børn om ønsket taler med en psykolog.

Men det uomgængeligt vigtige må være statens pligt til at beskytte mor og barn for yderligere overlast, så de kan leve fri for frygt indenfor overskuelig tid.

Effektmåling af forslaget:

Negativ effekt for børnene.

Større tryk for behandlere, adoptanter og plejere.

Ligestillingsmæssige konsekvenser:

Skade for hjemmeboende børn, gamle og syge, fordi milliarderne tages fra skoler, daginstitutioner og pleje, hvor forholdene stadig forringes.

Service, hjælp og forebyggelse ydes kun i ringe omfang.

Økonomiske og administrative konsekvenser for stat....

Der forudses øgede økonomiske udgifter, som tages fra SATS – midlerne.

Det er et klart overgreb at opkræve særskat på fattigdom og bruge pengene på de fattiges fordærv.

Angiveligt er der 60.000 fattige børn i Danmark, som ikke engang har råd til ordentlig mad eller klæder.

Skal de alle anbringes i stedet for at hjælpes?

Hvor længe kan staten bære at producere så mange invalider?

Tidligere anbragte burde ikke kun sikres efterværn, men livslang forsørgelse.

Forhold til EU – retten.

Forslaget er klart i modstrid med EU – retten, der bygger på FNs konventioner.

Disse er i allerhøjeste grad overtrådt. Der er ikke retssikkerhed for nogen borger.

Vedtages lovforslaget, kan det forudses, at de retsløse i højere grad vil ty til selvtægt for at beskytte deres kære.

Ydermere vil der komme en endeløs række af berettigede sagsanlæg med erstatningskrav fra forældre og tvangsanbragte og -adopterende børn., der henholdsvis har mistet deres børn og barndom.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet:

Det skønnes, at mindst 5% af den voksne befolkning har alvorlige men efter tidligere anbringelse.

Det hæmmer i høj grad rekruttering af egnet indenlandsk arbejdskraft.

Juristers, behandleres og konsulenter indtjening forventes øget.

Danmarks Børn har udarbejdet forslag til kvalitet i på det sociale område – herunder familiepolitikken.

Det tager hensyn til retssikkerheden, tilgodeser barnets tarv, er langt billigere og kræver ingen stor administration

FORSLAG TIL KVALITET PÅ DET SOCIALE OMRÅDE.

1. KLIENTUDVALG (KU) OPRETTES.

I alle kommuner oprettes uafhængige klientudvalg med eget kontor og sekretariat. KU er fuldt ud ansvarlig for socialforvaltningens handlinger og udtalelser. KUs myndighed kan ikke uddelegeres til andre instanser eller personer.

2. KU SÆTTER SIG IND I RELEVANT FORSKNING, PRAKSIS, LOVE OG KONVENTIONER KU har pligt til at sætte sig ind i relevant forskning om, hvordan det går borgere, som må underkaste sig samfundets hjælpeforanstaltninger.

Desuden har udvalget pligt til at kende internationale konventioner og nationale love med relation til dets ansvarsområde.

3. KU INSTRUERER KOMMUNENS SOCIALFORVALTNING MED PÅLIDELIG FORSKNING, LOVE OG KONVENTIONER SAMT PLIGT OVERFOR KOMMUNENS INDBYGGERE SOM GRUNDLAG.

Det er klientudvalgets pligt at lægge pålidelig forskning, love og konventioner til grund for sine instrukser til socialforvaltningen i enkeltsager. Klientudvalget må altid være sig bevidst, at dets og byrådets opgave ikke er at beskytte kommunens ansatte, uanset hvad disse gør eller undlader at gøre, men at sørge for at borgerne får service og tjenester, som de har krav på og ikke oplever overgreb.

4. KU FØRER PÅLIDELIG OG GRUNDIG KONTROL MED HVER FORELAGT ENKELTSAG.

Udvalget skal sætte sig grundigt ind i alle enkeltsager, herunder indkalde til individuel partshøring. Udvalget skal føre nøje referat af borgerens egen version af sin sag og undersøge, om der findes bevis for hver enkelt af socialforvaltningens påstande. Referat skal forelægges borgeren til godkendelse eller korrektion. Der skal laves bånd- eller videooptagelse af mødet og borgeren skal have kopi af dette.

En klage har opsættende virkning.

Afgørelsen skal foreligge inden for en måned, efter sagen er forelagt.

5. KU PUBLICERER OG RÅDGIVER SOCIALMINISTEREN.

KU skal aktivt bistå personer, der har været udsat for negative handlinger fra socialforvaltningens side, med at offentliggøre sagen, såfremt personen ønsker det.

Kommunernes klientudvalg udarbejder på grundlag af de indvundne erfaringer lovforslag, som socialministeren er pligtig til at fremsætte i Folketinget.

SPECIELT FOR BØRNESAGER.

6. KU SØRGER FOR UMIDDELBAR HJEMGIVELSE AF BØRN, DER ØNSKER DET.

Det haster med at få de fejlanbragte børn hjemgivet, når de selv ønsker det. Det enkelte allerede anbragte barn skal hentes til møde i udvalget. Ligeledes skal børnenes forældre hentes.

Klientudvalget skal både foranstalte samtale med barn og forældre separat og lade dem være til stede sammen. Herved skal udvalget klarlægge, om barn og forældre ønsker genforening. Udvalget skal gøre det helt klart for forældrene og især for børnene, at de ikke risikerer sanktioner ved at vælge hjemgivelse. Udvalget skal påse, at et barn, der ønsker at komme hjem, bliver beskyttet mod påvirkning, mishag, betingelser eller krav fra børneværn og plejeforældre/ institutionspersonale.

Denne beskyttelse skal, hvor det overhovedet er mulig ske ved, at udvalget personligt umiddelbart bringer barnet hjem. Og ligeledes opsøger barnets tidligere opholdssted, pakker barnets ting og sørger for, at disse overleveres barnet. Eventuelle kæledyr, som barnet har på opholdsstedet, skal straks udleveres.

Mange milliarder frigives ved afvikling af den udstrakte brug af unødvendige og skadelige anbringelser af børn. Ligeledes spares store beløb til juridisk assistance og sagsbehandling. De sparede midler skal straks bruges som hjælp til familier, der får børn hjemgivet og til efterværn.

7. KU SØGER AKTIVT I BARNETS NETVÆRK, HVIS FORÆLDRENE IKKE KAN TAGE BARNET HJEM.

Hvis et anbragt barn ønsker at komme hjem, men forældrene begge er døde, i fængsel eller så alvorligt syge, at de selv finder sig ude af stand til at have barnet boende hos sig for tiden, skal udvalget aktivt søge blandt andre af barnets slægtninge eller familiens nære venner, som barnet ønsker at bo hos, og som er villig til at tage sig af barnet, til forældrene eventuelt kan tage barnet hjem. I valget mellem flere slægtninge/venner skal udvalget vælge den/de, som i højest grad vil medvirke til, at barnet så ofte, som det selv ønsker, kan have kontakt med sine forældre og øvrige slægt.

8. KU INDFØRER PRINCIPPER FOR BEHANDLING AF NYE SAGER.

Ved siden af hjemgivelse af fejlanbragte børn er det meget vigtigt at respektere forældres og børns retssikkerhed, så ingen i fremtiden anbringes uden lovlig grund og ingen efterlades uden nødvendig hjælp.

For at aflaste familieafdelingen, så den har tid og mulighed for at hjælpe truede børn, skal KU på forhånd behandle alle sager, hvor kommunen agter at bruge tvang efter følgende principper:

9. KUN REELT SAGKYNDIG-UDTALELSER KAN BRUGES.

Der kan ikke gøres brug af psykologiske undersøgelser og vurderinger, da disse ikke har sagligt eller videnskabeligt grundlag.

Sociale problemer løses ikke ved at psykologiseres.

Sagkyndige somatisk-medicinske kan benyttes for at klarlægge et barns medicinske behov for hjælp til hjemmet ved sygdom eller handicap hos barnet.

10. SAG OM TVANGSFJERNELSE REJSES KUN, NÅR DER ANTAGES AT FORELIGGE BEVISLIG STRAFBAR ADFÆRD FRA FORÆLDRENE OVERFOR BARNET.

Mishandling, misbrug og grov misrøgt af et barn er dækket af Straffeloven, og det er kun sådan strafbar adfærd fra forældres side, der kan begrunde et tvangsindgreb. Sag om tvangsfjernelse føres uafhængig af en eventuel straffesag, men der skal stilles analoge krav til sagens form og bevislighed.

11. KUN EFTERFORSKNING FORETAGET AF POLITIET KAN FØRE TIL SAG OM TVANGSFJERNELSE.

Enhver påstand om strafbar adfærd fra forældres side skal efterforskes af politiet. Krav om klarlægning af påstandsindhold skal være som standard i straffesager. Påstandene skal specificeres: Hvem har begået den strafbare handling, hvad består den i, hvordan, hvornår, hvor, over hvor lang tid? Dette vil svare til kravet til at rejse tiltale i en straffesag. Kun hvis der findes bevis, som tilfredsstiller politiets vurderinger af strafbarhed, som kan antages at føre til domfældelse i retten, skal der rejses sag om tvangsfjernelse.

12. SAGSBEHANDLING VED SAG OM TVANGSANBRINGELSE.

I en potentiel tvangssag skal børn, forældre og netværk indkaldes til møde på samme måde som angivet i punkt 5, og der føres nøje referat som angivet i punkt 4. Referat skal forelægges forældre og barn til godkendelse og korrektion.

13. BORTADOPTION KUN I SJÆLDENT.

Anbragte børn kan ikke tvangsadopteret undtagen i de sjældne tilfælde, hvor begge forældre er døde og øvrig slægt ikke findes.

Prognosen for adoptivbørn er bedre end for anbragte. Men dårligere end for børn, der er opvokset under vanskelige forhold hos egne forældre.

14. FAMILIEAFDELING OG ANDET PERSONALE SKAL SAMARBEJDE MED FORÆLDRENE VED NØDVENDIG ANBRINGELSE.

Hvor et barn udviser så ustyrlig eller kriminell adfærd, at forældrene ikke magter at have det boende hjemme, kan det anbringes på institution mod sin vilje så længe, forældrene finder det nødvendigt. I sådanne tilfælde skal kommune og personale samarbejde med forældrene og fuldt ud medvirke til, at tættest mulig kontakt mellem barnet og dets familie opretholdes.

Forældre har ret til at kontakte barnet uhindret.

17. BARNET MÅ IKKE HINDRES I DEN KONTAKT, FORÆLDRENE TILLADER.

Anbragte børn skal frit kunne henvende sig til hvem, de og forældrene ønsker i lighed med andre børn.

Alex Poulsen

1AM/DAN

8/.

Fra: Pædagogisk kontor [POSTpad@DLF.ORG]

Sendt: 11. december 2008 09:39

Til: Børneenheden, Velfærdsministeriet

Cc: Aksel Kramer

Emne: Fra Danmarks Lærerforening - høringssvar

Vedr.: J.nr. 2008-7959 - høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen m.v.)

Det skal oplyses, at foreningen ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen
Danmarks Lærerforening
Aksel Kramer
Konsulent
Telefon: 33 69 64 11
ak@dlf.org

på vegne heraf:

Med venlig hilsen
Nina Schmidt Rude
Pædagogisk Kontor
Telefon: 33 69 64 14
nru@dlf.org

2008-7957

Lægeforeningen

29/

040

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

**Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service
(kontinuitet i anbringelsen mv.)**

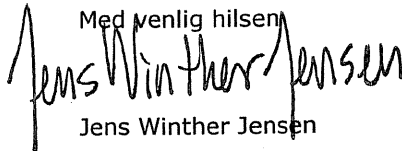
Juridisk Sekretariat
10. december 2008

Lægeforeningen har ved e-mail af 28. november 2008 modtaget forslag til lov om ændring af lov om social service, j. nr. 2008-7959, i høring.

Jr. 2006-6610/210237
CLR

Lægeforeningen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Domus Medica
Trondhjmsgade 9
2100 København Ø

Med venlig hilsen

Jens Winther Jensen

Tlf.: 3544 8500
Tlf.: 3544 8216 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: clr@dadl.dk (direkte)
Fax: 3544 8513
www.laeger.dk

12 DEC. 2008

Velfærdeskantoret

Velfærdsministeriet
Att. Dan Holmgreen
E-boern@vfm.dk

12. december 2008

Høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.)

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) vil hermed gerne takke for muligheden for at kommentere det fremsendte forslag til lovændring.

Mulighed for at anbringe børn i op til tre år uden krav om genbehandling af sagen

BKF støtter ønsket om at fastholde barnets stabile og gode voksenrelationer til anbringelsesstedet og ser den foreslåede lovændring som en naturlig forlængelse af de tiltag, der tidligere er sket i forhold til at forhindre unødvendige skift i anbringelse. BKF finder, at forslaget vil medvirke til at sikre barnet en stabil udviklingsperiode i de vigtige første leveår.

Pligt til at træffe afgørelse forud for hjemgivelse og fastsætte en hjemgivelsesperiode

BKF finder det meget positivt, at beslutningen omkring hjemgivelse / hjemgivelsesperiode bliver løftet til at være en kommunal afgørelse. Dette præciserer vigtigheden af en hjemgivelsesproces med mulighed for tid til planlægning og synlighed omkring de skift, der vil være for både barnet/den unge og for de voksne.

Endvidere sikres forældrene almindelig ankemulighed i forbindelse med kommunale afgørelser.

Mulighed for at videreføre en anbringelse, hvis barnet er blevet særlig tilknyttet anbringelsesstedet

Når der foretages en anbringelse er én af opgaverne at sikre, at tilknytningen til forældrene bevares i videst mulig omfang og at anbringelsesstedet eller plejefamilien bevarer en "professionel" tilknytning til barnet/den unge.

BKF er umiddelbart positivt indstillet i forhold til at forlænge anbringelsesperioden med begrundelse udelukkende i tilknytningsperspektivet - til gavn for barnets udvikling og trivsel. Det er her afgørende, at lovforslaget vægter barnets perspektiv.

BKF har dog en bekymring i forhold til hvilke redskaber der vil kunne anvendes for at sikre en objektivitet i vurderingen af barnets tilknytningsforhold. Hvis der ikke på sigt skal opstå for mange ankesager i forhold til dette anbefaler BKF, at Velfærdsministeriet formulerer nogle forhold hos såvel forældre som anbringelsessted, der bør indgå som parametre i en vurdering af tilknytningsforholdet, samt høring af barnet/den unge evt. af børnesagkyndig/sagsbehandler, der ikke tidligere har været involveret i sagen.

Pligt til at tilbyde psykologbehandling til alle børn – uanset alder – der opholder sig på et krisecenter

BKF har tidligere udtrykt undren over aldersgrænsen på 6 år i forhold til tilbud om psykologhjælp på krisecentre idet der næppe kan findes en udviklingspsykologisk baggrund for denne aldersgrænse.

BKF støtter forslaget. I praksis har det vist sig hensigtsmæssigt, at krisecentret sikrer tilbuddet bliver givet.

BKF har ikke foretaget en konkret vurdering af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget. Umiddelbart må der dog forventes et betydeligt øget udgiftspres både i forhold til længerevarende anbringelser, ingen forældre-/ungebetaling af videreførelse af anbringelse og en længere hjemgivelsesperiode.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Per B. Christensen, Tlf. 55 88 30 01, perbc@naestved.dk, eller

Bruno Borella, Tlf. 99 88 77 70, brbo@rebild.dk

På bestyrelsen vegne

Bruno Borella.

Børnerådet

Velfærdsministeriet

Børnerådet d. 12.12.08

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen m.v.)

Generelt

Børnerådet finder som udgangspunkt tiltagene i det fremsendte lovudkast positive, idet Rådet særligt hæfter sig ved, at der generelt er tale om en styrkelse af indsatsen overfor børn og unge med behov for særlig støtte, samt en styrkelse af disse børn og unges rettigheder.

Set fra barnets perspektiv vil tiltagene i det fremsendte lovforslag bredt set styrke barnets muligheder for at leve med trygge og stabile opvækstvilkår og forbedre chancerne for større kontinuitet i det anbragte barns liv.

I forslaget lægges der op til en øget inddragelse af barnet, hvilket Børnerådet ser som en væsentlig forudsætning for tiltagenes positive virkninger. Den større inddragelse forudsætter imidlertid en styrket information til barnet om egne rettigheder i forhold til den nye lovgivning og information om klagemulighederne.

Rådet finder det endvidere positivt, at de seneste års forskningsresultater ligger til grund for lovforslaget og at der i forbindelse med lovforslagets ikrafttræden igangsættes en effektmåling over 10 år. Børnerådet er af den klare opfattelse, at der mangler forskning indenfor dette område.

Børnerådet har i tidligere høringssvar med henvisning til en forskningsoversigt fra SFI ("Anbringelse af børn og unge udenfor hjemme. En forskningsoversigt". SFI 03:04.) peget på, at alle anbragte børn og unge skal have deres egen personlige tillidsperson. Forskningsoversigten viser, at anbragte børn har bekymringer og fantasier om, hvad den nye relation til plejefamilien vil indebære og at de ofte er alene med disse bekymringer. De oplever sig ikke lyttet til, og har en stor følelse af ensomhed og magtesløshed, når de ikke tages med på råd.

I praksis burde det være barnets (familiens) sagsbehandler, familieplejekonsulenten eller barnets kontaktpædagog, der udfylder denne funktion. Men i praksis tegner forskningen og samtaler med tidligere anbragte et billede af, at de færreste børn har et forhold til deres families sagsbehandler, der kan rumme disse funktioner. Der er bl.a. stor udskiftning af sagsbehandlerne og mange anbragte børn og unge har ingen personlig kontakt til deres sagsbehandler eller familieplejekonsulent.

- Børnerådet vil derfor forsat anbefale, at alle anbragte børn og unge skal have deres egen personlige tillidsperson.

Børnerådet er endvidere positiv i forhold til den udvidede pligt til at tilbyde psykologbehandling til børn på krisecentre. Generelt kunne man overveje, hvorvidt det tilsvarende vil være hensigtsmæssigt at sikre psykologbehandling til forældre, hvis barn anbringes uden for hjemmet. En sådan behandling kan være medvirkende til, at barnet kan falde bedre til og øge trivslen i sine nye omgivelser og dermed mindske et spændingsforhold mellem forældre og anbringelsessted.

Afslutningsvis skal Børnerådet understrege, at en vigtig forudsætning for, at styrkelsen af børn og unges retssikkerhed og øget inddragelse skal fungere, er at børn og unge selv er velinformerede.

Lovforslagets 4 hovedelementer:

Anbringelse i tre år af børn under et år uden genbehandling af sagen

Set fra et børneperspektiv, finder Børnerådet det både relevant og meningsfyldt, at børne- og ungeudvalget, gives mulighed for i særlige situationer at anbringe 0-1 årige børn i op til tre år uden genbehandling af sagen.

Rådet hæfter sig ved, at afgørelse kun skal kunne træffes i de situationer, hvor det er overvejende sandsynligt, at de forhold der begrundet anbringelsen, vil være til stede i hele perioden.

Lovforslaget må ikke medvirke til, at kommunerne fralægger sig forpligtelsen til at forebygge og afhjælpe problemerne mellem plejefamilie og forældrene. I de situationer hvor forholdene i hjemmet forbedres gradvist, skal kommunen medvirke til, at kontakten mellem forældrene og barnet øges.

Afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af en hjemgivelsesperiode på op til seks måneder

Med dette konkrete lovforslag sættes der i højere grad fokus på barnets behov i hjemgivelsessituationen end på forældrenes.

Børnerådet er således positiv i forhold til muligheden for at hjemgivelse ikke må ske før end der rent faktisk er truffet afgørelse om en plan for hjemgivelsesperioden.

Rådet ser det endvidere som en styrkelse af barnets rettigheder, at der gives mulighed for fastsættelse af en hjemgivelsesperiode på op til 6 måneder.

Alt for ofte kontaktes Børnerådet af plejefamilier der fortæller om situationer, hvor de børn som de har i pleje hjemgives med meget kort varsel. Med den nye formulering i lovteksten vil det være muligt, at give den unge en ordentlig hjemgivelse og den fornødne støtte i overgangsperioden.

Derimod kan Børnerådet ikke støtte, at beslutningskompetencen flyttes fra børn og unge-udvalget til kommunalbestyrelsen. Børn – og ungeudvalget besidder særlige kvalifikationer i forhold til udsatte børn og unge, hvorfor en overflytning af kompetencen ikke umiddelbart kan anbefales. Børnerådet vil foreslå, at ændringerne bygger på analyser af, hvordan Børn- og ungeudvalgene fungerer – og at Velfærdsministeriet på baggrund af sådanne analyser eventuelt fremkommer med forslag til ændrede beslutningsveje.

Videreførelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet

Børnerådet ser positivt på muligheden for at videreføre en anbringelse begrundet i en særlig tilknytning til anbringelsesstedet.

Børnerådet finder det imidlertid helt afgørende, at der fortsat skal være et øget fokus på uddannelsen af plejefamilier og ikke mindst netværksfamilierne.

Lovforslaget må ikke medvirke til, at kommunerne fralægger sig forpligtelsen til at forebygge og afhjælpe problemerne mellem plejefamilie og forældrene, men skal i de situationer, hvor det giver mening, støtte op om kontakten til familien.

Børnerådet lægger vægt på, at barnet medinddrages og bliver hørt i videst muligt omfang inden afgørelse træffes, og vægter ikke mindst betydningen af samtykket fra børn og unge over 15 år i det konkrete lovforslag.

Udvidelse af psykologbehandling til børn, som følger med deres mor på krisecenter

Børnerådet har ved flere lejligheder anbefalet, at psykologhjælpen udvides til at omfatte alle børn uanset alder. Rådet er derfor meget tilfreds med udvidelsen i lovforslaget. Rådet vil imidlertid anbefale, at pligten til at tilbyde psykologbehandling udvides til også at omfatte mødrene på krisecentrene. Et tilbud om hurtig psykologbehandling til moderen vil med stor sandsynlighed få en positiv afsmittende virkning i forhold til barnet/børnene.

Med venlig hilsen

Charlotte Guldberg
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

att. Dan Holmgreen
Mail: E-boern@vfm.dk

**v/Socialpædagogernes
Landsforbund**

Brolæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 33 96 28 00
Fax 33 96 29 96
Email: lh@sl.dk

Ref.
Dok.nr.

Forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.)

Socialpædagogernes Landsforbund og HK/Kommunal har modtaget forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.) til høring. Forslaget rummer 4 hovedelementer:

1. Regler om hjemtagelsesperiode
2. Regler om mulighed for anbringelse i en periode på tre år
3. Regler om fortsat anbringelse grundet tilknytningen til anbringelsesstedet
4. Ret til psykologhjælp til alle børn ifølge med mødre på krisecentre

Vi hilser generelt lovforslagets intention om kontinuitet i indsatsen overfor anbragte børn meget velkommen. Betydningen af, at der sættes tidligt ind i forhold til børn og unge, som har særlige behov er overordentlig vigtig. Betydningen af, at vi sikrer, at de børn vi giver en intensiv støtte – fx i form af en anbringelse – får maksimal kontinuitet og stabilitet i støtten er måske endnu større. De børn vi som samfund tager hånd om, har vi en særlig forpligtelse til at følge så godt som muligt på vej. De eksempler, der fx er på børn i SFI's forløbsundersøgelse, som har oplevet 8 eller flere omsorgsmiljøer i deres 12 årige liv, er ikke acceptable. En skiftet mellem det ene anbringelsessted, hjemmet, det andet anbringelsessted osv. er offentligt omsorgssvigt, som vi slet ikke kan være bekendt.

Den tidlige og opsøgende indsats er vigtig. Ankestyrelsens tal viser, at 69 % af anbringelsesbeslutningerne i 2007 vedrørte børn og unge mellem 12 og 17 år. 10 % af afgørelserne vedrørte børn på 0-3 år. Ankestyrelsens tal viser også, at i 53 % af anbringelserne i 2007 var en henvendelse fra forældrene selv en anledning til anbringelsen, mens det i 12 % af anbringelserne var en henvendelse fra en sundhedsplejerske eller sundhedsvæsenet. Det er opfattelsen hos Socialpædagogerne og HK/Kommunal, at dette lovforslag om kontinuitet i anbringelserne vil kunne give gode muligheder i forbindelse med en tidlig indsats, men det øger ikke nødvendigvis redskaberne og incitamenterne til en tidlig indsats. Redskaber og incitament til en tidlig indsats bør være et tema i det fortsatte arbejde med Barnets Reform.

Ad 1. Regler om hjemtagelsesperiode

Der indsættes en bestemmelse i § 68 om at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en hjemgivelse skal træffe beslutning om en hjemtagelsesperiode. Hjemtagelsesperioden kan vare i op til 6 måneder. Hjemtagelsesperioden skal sikre, at hjemgivelsen for barnet bliver så skånsom og gradvis som muligt, at der er mulighed for at træffe beslutninger om hjælp til familien og barnet eller den unge i forbindelse med hjemgivelsen og at kommunen får mulighed for at vurdere, om der er grundlag for en tvangsmæssig anbringelse.

Den tidligere lovgivningsmæssige mulighed for at forlænge et ophold efter § 60 og § 61 bortfalder, da den nye regel om hjemtagelsesperiode træder i stedet. Reglerne om forlænget ophold blev ifølge lovforslagets bemærkninger alene anvendt i 4 tilfælde i 2007. Kompetencen i den nye bestemmelse ligger hos kommunalbestyrelsen, hvor den tidligere lå hos børn og ungeudvalget. Formelt set er anbringelsen i hjemtagelsesperioden en frivillig anbringelse efter § 52 stk. 3 nr. 8.

Socialpædagogerne og HK/Kommunal mener, at kravet om en hjemtagelsesperiode er en god måde at sikre tid til overvejelse om barnets situation og en god overgang for barnet, hvis det skal hjemgives. Vi forventer, at forpligtelsen til at tage stilling til en hjemtagelsesperiode både gælder ved forældrenes ønske om hjemgivelse og ved kommunens beslutning om hjemgivelse. Vi vil anbefale, at anvendelsen af bestemmelsen følges nøje.

Ad 2 Regler om anbringelse af en periode på tre år

I (§ 62) reglerne om genbehandling af sager om børn, der er anbragt uden samtykke, foreslås indsat en bestemmelse om, at børn og ungeudvalget kan træffe beslutning om, at anbringelsen af et barn på mindre end et år skal gælde i 3 år. (Efter nugældende regler er perioden enten 1 eller 2 år). I denne 3 årige periode skal anbringelsesgrundlaget ikke prøves.

Bestemmelsen tænkes brugt i de situationer, hvor forældrenes baggrund, situation og eventuelt historie med andre anbragte børn tilsiger, at der ikke vil ske en forbedring af forholdene hos forældrene i en treårig periode. Det er forventningen, at bestemmelsen i disse situationer kan anvendes, således at der allerede før fødslen kan træffes beslutning om en treårig anbringelse.

Socialpædagogerne og HK/Kommunal kan tilslutte sig forslaget om mulighed for 3-årige anbringelser af helt små børn.

Ad 3 Regler om fortsat anbringelse grundet tilknytningen til anbringelsesstedet

Der foreslås indført en ny § 68a, hvor det gøres muligt, at børn der har været anbragt i mindst 3 år fortsat kan være anbragt, og hvor anbringelsesgrundlaget er tilknytningen til anbringelsesstedet. Beslutning om en fortsat anbringelse efter denne bestemmelse skal foretages af børn og ungeudvalget.

Barnet skal mindst have været anbragt i 3 år for at bestemmelsen kan bruges, men det behøver ikke at have været anbragt på samme anbringelsessted i de tre år. Der kan kun træffes beslutning om fortsat anbringelse efter § 68a, hvis der er et samtykke fra børn, som er fyldt 15 år.

§ 68a vil formodentlig mest blive brugt i forbindelse med anbringelser i familiepleje, men bestemmelsen kan også bruges i forbindelse med anbringelser på opholdssteder eller døgninstitutioner, hvis der er en tilknytning til stedet og stedets personale, unge på stedet og miljø, skole mv. på stedet. En beslutning efter § 68a skal ikke tages op efterfølgende.

Socialpædagogerne og HK/Kommunal synes, at muligheden for fortsat anbringelse begrundet i barnets tilknytning til anbringelsesstedet er en meget vigtig forbedring af børns ret til et sammenhængende liv.

Det fremgår af lovforslaget, at Ankestyrelsen får en egen-drift kompetence til at træffe afgørelse om en fortsat anbringelse efter § 68a. Det fremgår imidlertid også, at det er kommunalbestyrelsen, der kan træffe afgørelse om ophør af anbringelse efter § 68a, uden at Ankestyrelsen tilsyneladende kan blande sig.

Socialpædagogerne og HK/Kommunal foreslår, at der i lovforslaget indføres bestemmelser, som giver børn over 12 år adgang til at klage over ophør af anbringelse efter § 68a, og at klagen gives opsættende virkning.

Ad 4 Ret til psykologhjælp til alle børn ifølge med mødre på krisecentre

I § 109 fjernes aldersgrænsen på 6 år, således at alle børn fremover skal tilbydes psykologhjælp, når de kommer med deres mor på et krisecenter. § 109 giver ret til op til 10 timers psykologhjælp til børn på krisecentre. Behov for hjælp herudover må tildeles efter § 52 i serviceloven. Psykologhjælpen kan være medvirkende til at afdække behovet for en § 50 undersøgelse.

Socialpædagogerne og HK/Kommunal kan fuldt ud tilslutte sig dette forslag.

Endelig skal det bemærkes, at Socialpædagogerne og HK/Kommunal har en forventning om, at den øvrige del af Barnets Reform vil indeholde elementer, som styrker barnets og den unges retssikkerhed i forhold til kommunale beslutninger eller mangel på beslutninger mv.

Venlig hilsen

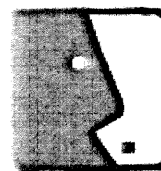

Benny Andersen
Forbunds næstformand
Socialpædagogernes Landsforbund
Udvalg

Per Støve
formand
Socialpolitisk

i HK/Kommunal

Dansk Socialrådgiverforening

Til Velfærdsministeriet
Att. Dan Holmgren

12. december 2008

Høringssvar til udkast til lovforslag om kontinuitet i anbringelser

Dansk Socialrådgiverforening takker for tilsendelsen af forslaget til ændring af serviceloven med henblik på at skabe kontinuitet i anbringelser.

Generelle bemærkninger

Der er knap 15.000 børn og unge, der er anbragt, og derudover 16.000 børn og unge og 35.000 familier, der får forebyggende foranstaltninger over serviceloven. I stort set alle disse sager sker indsatsen i samarbejde med forældrene, og foranstaltningen er frivillig. I de allerfleste børnesager har forældrene en vigtig rolle. Forældrene er vigtige, selvom de måske ikke har mulighed for at tage sig optimalt af børnene. De er ofte knyttet til forældrene med tætte bånd, og forældrene er indgang til slægten og ikke mindst til børnenes søskende. Og man skal huske, at slægten – søskende, forældre, bedsteforældre osv. – er netværk for de allerfleste af børnene, når foranstaltningen hører op, og det offentlige trækker sig tilbage, så det netværk må ikke skades unødigt. Endelig ved vi, at børnene belastes, hvis der er konflikt mellem myndighederne og forældrene, så det er vigtigt for børnene, at konflikterne minimeres.

Det er relevant at slå disse forhold fast, fordi de understreger kompleksiteten i børnesagerne. Kommunen skal beskytte børnene/de unge og hjælpe dem til det bedst mulige liv – og den skal samarbejde med forældrene, støtte dem og hjælpe dem til at være gode forældre eller for nogles vedkommende samværsforældre. Indsatsen overfor udsatte børn og familier er fyldt med svære balancer og dilemmaer, som man skal kunne arbejde i, hvis man skal hjælpe børnene og familierne optimalt.

DS mener ikke, at lovforslaget tilstrækkelig klart forholder sig til det forhold. Vi er helt enige i intentionen om at skabe mere kontinuitet i anbragte børns og unges liv, og at man i særlige tilfælde styrker muligheden for at gå imod forældrenes ønsker. Men selv i de situationer må man balancere, så man både beskytter børnene og rummer og støtter forældrene. Og man bør arbejde på, at forholdet til søskende, slægt og så vidt muligt også forældre ikke skades unødigt ved de (nødvendige) beslutninger, kommunen træffer vedr. anbringelsen.

Vi vil også nævne, at man skal være opmærksom på forældrenes retssikkerhed. For at kunne sikre barnet mere ro og en mere sammenhængende barndom får kommunen med lovforslaget stor magt over for forældrene. Man er derfor også nødt til at være meget opmærksom på både etikken og retssikkerheden, når man skaber de nye muligheder.

Der er ingen tvivl om, at brud og manglende kontinuitet i anbringelser er et stort problem. Vi mener dog, at forslaget undlader at forholde sig til en række forhold, der skaber diskontinuitet.

Ankestyrelsens anbringelsesstatistik viser, at den vigtigste årsag til flytning fra et anbringelsessted til et andet er, at kommunen flytter barnet/den unge. Det skete i 770 tilfælde i 2007. Barnet/den unge foranledigede det i 574 tilfælde, anbringelsesstedet gjorde det i 496 tilfælde, og forældrene gjorde det kun i 380 tilfælde. Der er altså overordentligt mange andre årsager til flytning, end forældrenes beslutninger. Ser man på hjemgivelser, så dominerer forældrenes hjemtagelser heller ikke. Hjemgivelse skete i 2007 i 762 tilfælde, fordi den unge fyldte 18 år, i 754 tilfælde fordi kommunen skønnede, at formålet var opnået, i 464 tilfælde fordi kommunen hjemgav selvom formålet ikke var opnået, i 525 tilfælde fordi forældrene hjemtog barnet, og i 342 tilfælde fordi unge trak samtykket tilbage. Det fremgår ikke af statistikken, hvor mange af de 525 hjemtagelser, som forældrene foranledigede, der er velbegrundede og sket på en måde, der ikke er et problem for barnet. Så også ved hjemgivelser er forældrenes handlinger kun en lille del af problemet.

Men trods denne viden, så fokuserer forslaget alene på forældrenes rolle. Det forholder sig ikke til alle de andre situationer, som skaber diskontinuitet. Vi vil understrege, at sammenbrud i anbringelser er et meget stort problem – når børnene/de unge går pga. konflikter, fordi institutioner og opholdssteder ønsker anbringelsen afbrudt, eller fordi plejeforældrene eller kommunen opsiger plejekontrakten. Nogle af de flytninger og hjemgivelser, kommunerne beslutter er uden tvivl også problematiske, f.eks. de 464 tilfælde, hvor barnet hjemgives, selvom formålet ikke er opnået.

Andre hindringer for sammenhæng og kontinuitet kan også nævnes: de mange professionelle instanser kan have svært ved at arbejde sammen; mange, skiftende pædagoger på institutioner og opholdssteder gør relationsdannelsen sværere; der er alvorlige brud, når de unge bliver voksne og skal stå på egne ben. Vi ved i dag, at voksenlivet ofte starter med utilstrækkelig

støtte, og at de første år som voksen kan være uoverskuelige og svære. Det kan være en vigtig grund til, at tidligere anbragte generelt står så svagt i uddannelse og arbejde.

Alle disse forhold må man konfrontere, hvis man for alvor vil gøre noget ved kontinuitetsproblemerne. Det foreliggende lovforslag forholder sig kun til et hjørne af problemet.

Vi vil også påpege, at økonomien i forslaget giver grund til at tvivle på, hvilken en effekt det vil få. Ændringerne er potentielt kostbare, men alligevel er der kun forudsat en merudgift på 76 millioner kr. Anbringelserne koster over 8 milliarder kr. om året, så det er en udvidelse på under 1 %. Kommunerne får altså ikke ret mange penge til at implementere forslaget, og vi tror, at de med den nuværende økonomi vil være meget tilbageholdende med at benytte de nye muligheder. De kan opleve, at det er både dyrt og økonomisk ustyrbart at arbejde i retning af lange hjemgivelser, langvarige spædbørnsanbringelser og videreført anbringelse.

Bemærkninger til de enkelte forslag

Treårige tvangsanbringelser af spædbørn:

DS mener, at det er rigtigt at skabe mulighed for en længere anbringelse af spædbørn. Muligheden findes allerede i dag i § 62.4, men den bruges ikke. Det kan være nødvendigt i særlige sager at beslutte en længere anbringelse, når man med stor sikkerhed kan se, at forældrene ikke vil blive i stand til at tage sig af barnet i hele perioden, f.eks. på grund af kronisk sindslidelse eller alvorlige og langvarige misbrugsproblemer.

Det er vigtigt at værne og samarbejde om indsatsen i forhold til forældrene i den situation: de skal have hjælp til at komme så meget fri af deres problemer, at de enten kan få børnene hjem eller kan støttes i at være gode samværsforældre. Hvis indsatsen blot handler om at anbringe barnet i tre år, uden at forældrene støttes i at kunne påtage sig forælderrollen over deres børn igen, så kan det medføre, at forbindelsen mellem børn og forældre helt afskæres. I så fald vil den foreslåede bestemmelse fungere som en permanent anbringelse eller skjult adoption, fordi et spædbarn, der ikke har kontakt til forældrene, og som skaber tilknytning til andre mennesker, dermed kan fastholdes i en videreført anbringelse efter den nye § 68 a. Uden en massiv socialfaglig indsats overfor forældrene, vil en 3-årig spædbarnsanbringelse derfor være lig med permanent anbringelse. Lovforslaget skal derfor præcisere støtten til forældrene i denne situation. I den foreliggende udgave sker det ikke.

Obligatorisk hjemgivelsesperiode:

DS er enige i, at der skal være en eksplicit hjemgivelsesprocedure. Vi mener, at der allerede er det i mange sager, fordi kommunerne sammen med forældrene forbereder hjemgivelsen,

men en obligatorisk bestemmelse kan sikre, at alle sager kommer med. Arbejdet i forbindelse med en hjemtagelse skal gøres grundigt, og det kan kræve tid til forberedelse, afsked, udslningsordning, kontakt til ny skole osv. Det er vigtigt, at kravet om en gennemtænkt og forberedt hjemgivelse også gælder alle hjemgivelser, også kommunens.

Forslaget nævner, at man i særlige tilfælde kan undlade at fastsætte en hjemgivelsesperiode. Det er DS enige i. Det kan f.eks. ske, når det er åbenbart, at barnet lider overlast i anbringelsen.

Forslaget bør være mere tydeligt om, at forberedelsen skal ske i samarbejde med forældrene og barnet/den unge – det er jo dem, der ved, hvor skoen trykker. Og hvis der ikke er et godt samarbejde, så kan hjemgivelsesperioden blive et konflikttema, hvilket rammer barnet. Det bør også præciseres, at kommunen skal træffe beslutningen hurtigt, når forældrene henvender sig. Det er uklart i forslaget, hvor længe kommunen må lade en beslutning vente efter forældrenes henvendelse. Det kan skabe uklarhed.

Beslutningen om hjemgivelsesperiode er efter forslaget lagt i kommunen. DS er enige i, at det er naturligt og lettest i sager, hvor der er samarbejde med forældre og børn/de unge om hjemgivelsen, og hvor man kan blive enige om hjemgivelsesperioden. Men man må overveje, om ikke afgørelsen skal flyttes til børn- og ungeudvalget, hvis der er uenighed om den. Det vil give forældre og unge over 15 år en større retssikkerhed i situationer, hvor der er uenighed om hjemgivelsesperioder, der kan være op til 6 måneder lang.

Videreførelse af anbringelse:

DS mener, at det kan være rigtigt at kunne fastholde en anbringelse, når barnet/den unge har været anbragt i længere tid og har dannet gode relationer til en eller flere voksne på anbringelsesstedet, og når det ikke har de samme relationer til forældrene eller andre i familien. Administreret rigtigt kan forslaget blive en landvinding for børn og unge, der er faldet til på et anbringelsessted. Men forslaget rummer i den foreliggende form nogle mangler og problemer.

Det er alene et forslag om at fastholde anbringelser, når forældrene hjemtager børnene/de unge, men ikke når kommunerne hjemgiver, uanset om de har fået en tilknytning til stedet. Men man bør også se på de afbrydelser, kommunerne skaber, ud fra tilknytningen. Hvis den er afgørende, så bør lovforslaget også give mulighed for at fastholde anbringelser, hvis kommunen vil hjemgive, når barnet har været anbragt i længere tid, og der er etableret en tæt og vigtig tilknytning. Børnene/de unge og forældrene må i så fald med anbringelsesstedets accept have ret til at kræve anbringelsen opretholdt, hvis kommunen vil hjemgive. Reglen om en sådan videreførelse kan laves ud fra samme skabelon som i § 68 a.

En beslutning efter § 68 a er et meget radikalt indgreb, og på den baggrund bør det understreges, at barnet/den unge skal høres i forbindelse med den. Et af de centrale problemer i sammenbrud i anbringelser er, at børn og især unge forlader anbringelsesstederne, fordi de ikke ønsker at være der. Derfor må beslutninger om videreførelse ikke laves hen over hovedet på dem. Sagsbehandleren eller en anden fra forvaltningen må tale grundigt med dem om anbringelsen, og det må ske forpligtende og løbende under hele forløbet, så man hele tiden ved, hvordan barnet/den unge oplever forholdene. Det vil være fatalt, hvis der også kommer sammenbrud af § 68 a-anbringelser på grund af manglende inddragelse af børnene/de unge.

Begrebet tilknytning, som hele § 68 a bygger på, defineres ret løst i forslaget. Der tales om, at der kan være skiftende voksne og skiftende anbringelsessteder i de tre år. Det nævnes også, at man kan beslutte at videreføre anbringelsen, selvom den pædagog, barnet/den unge er særligt knyttet til, rejser. Det er lidt svært at forestille sig, at barnet kan få "en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere eller længere sigt må antages at være af væsentlig betydning", hvis det har boet på flere institutioner eller opholdssteder med skiftende personale. Man må overveje at begrænse forståelsen af tilknytning til det, barnet/den unge (nogen gange) kan opbygge i en plejefamilie eller i særligt stabile og relationsstærke institutioner/opholdssteder. Definitionen af tilknytning må strammes op, så der stilles mere tydelige krav til den, når den skal begrunde så afgørende beslutninger.

DS tror, at muligheden for at videreføre anbringelser vil skabe flere konflikter med forældrene. Man kan frygte, at det vil øge forældres utryghed ved anbringelser, fordi de reelt oplever, at de kan miste deres barn. Man må ikke skabe frygt blandt forældrene for at søge hjælp i kommunen, fordi de oplever, at de mødes med mistænksomhed og en trussel om, at barnet kan anbringes resten af opvæksten. Forældre ville kunne sige nej til anbringelse eller til anbringelse i familiepleje, fordi de tror, at det er dér, barnet lettest vil skabe tilknytning, så videreførelse kan komme på tale. I yderste fald kan man endda frygte, at forældre hjemtager anbragte børn kort inden de tre år er gået, så de formelle krav til videreførelse ikke er til stede, eller at de går 'under jorden' med børnene, når kommunen beslutter en videreførelse.

Lægger man dertil, at en videreført anbringelse vil stille anderledes krav til forældrene, når de skal være permanente samværsforældre, så er det klart, at støtten til og samarbejdet med forældrene også i denne situation bør præciseres. Det gør forslaget ikke. Man får næsten i bemærkningerne indtryk af, at forældrene kun er noget fjendtligt, som barnet skal skærmes mod. Det vil skabe konflikter, og resultatet kan blive, at barnet mister forbindelsen med forældre og slægt, hvis den permanente samværssituation ikke kan fungere.

Endelig vil vi nævne, at man nøgternt må erkende, at forslaget kan give anbringelsessteder incitament til at arbejde for en permanent anbringelse. Forbliver et barn f.eks. i en videreført

anbringelse på et opholdssted, så er det en økonomisk fordel for stedet. Forslaget skaber også en ny situation for plejeforældre, der ønsker, at barnet bliver hos dem. Alene det, at forældre kan mistænke anbringelsesstedet for det, kan give problemer i samarbejdet og tilliden mellem anbringelsesstedet og forældrene. Der ses i forvejen konflikter mellem plejeforældre og forældre om plejeforældrenes overtagelse af forældreskabet - som de jo skal i vid udstrækning, det er det sensitive dilemma i disse sager - og konflikterne kan let blive styrket med forslaget. Forældrene kan blive mere mistroiske overfor plejeforældrenes motiver. Det understreger behovet for, at forslaget er meget omhyggeligt med at balancere i det komplekse og dilemmafyldte felt, som børnesagerne som nævnt er.

Med venlig hilsen

Bettina Post
Formand
Dansk Socialrådgiverforening

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
E-mail sek@fbu.dk
www.fbu.dk

Til
Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-boern@vfm.dk

Hellerup, den 12. december 2008.

Tak for muligheden for at afgive
høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.), jeres j.nr. 2008 - 7959

FBU ForældreLANDSforeningens (FBU) svar indeholder FBU's konkrete anbefalinger i forbindelse med lovforslaget, vores generelle bemærkninger og endelig bemærkninger i forhold til lovforslagets 4 hovedelementer.

FBU's konkrete forslag:

1. at der i forbindelse med evt. indførelse af den nye § 62, stk. 5 samtidig indføres en skærpelse af § 71 om samvær og kontakt, således at der i § 71 også lægges vægt på barnets muligheder for at opnå tilknytning til sine forældre, sin familie. (*udddybes side 7 - 8*)

Såfremt man ikke finder grundlag for en direkte lovændring, anbefaler FBU, at vejledningens tekst vedrørende kommunens forpligtelse til at sikre samvær, kontakt og mulighed for tilknytning uddybes / skærpes.

2. at der i forbindelse med indførelse af den nye § 68, stk. 6, nr. 1 (vedr. § 58) fastsættes en tidsfrist på f.eks. 2 måneder for Det sociale Nævns behandling af en klage over afslag på at få sagen genoptaget (*udddybes side 8*)
3. at nuværende bestemmelse i § 60 - at sager vedrørende afgørelse om hjemgivelsesperiode skal behandles af børn og unge-udvalget - skal **opretholdes**, så indgribende beslutninger i børns og forældres retssikkerhed ikke overlades til en rent administrativ myndighed, d.v.s. at § 68 ikke vedtages (*udddybes side 4 og side 8 - 10*)

4. såfremt kompetencen besluttet overgivet til kommunalbestyrelsen, d.v.s. § 68 vedtages, anbefaler FBU, at forslaget § 68, stk. 3 nr. 6 ændres, således at bestemmelsen **kun** gælder de situationer, hvor kommunalbestyrelsen behøver tid til at overveje og evt. få iværksat undersøgelser m.h.t. at vurdere, om bestemmelsen om at videreføre en anbringelse, jfr. forslaget § 68 a, p.g.a. barnets tilknytning til anbringelsesstedet skal finde anvendelse (*uddybes side 9 - 10*)
5. det gøres tydeligere, om / at beslutning om videreførelse af anbringelse altid skal træffes børn og unge – udvalget, uanset om der fortsat er grundlag for anbringelse eller ikke og uanset om forældre samtykker eller ikke. (*uddybes side 10 - 11*)
6. at der i § 68 a, stk. 4 tilføjes et yderligere punkt vedrørende kommunalbestyrelsens indstilling, som handler om vurdering af barnets tilknytning til sin familie – ikke kun til anbringelsesstedet, så begge relationer synligt og dermed reelt bliver tillagt lige stor vægt. F.eks.: *...) en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til forældrene, familien og andre forhold der.* (*uddybes side 11*)
7. at børns ret til psykologbistand i forbindelse med ”voldsomme” begivenheder i deres liv ved det kommende reformarbejde også kommer til at omfatte børn i andre situationer end børn, der følger deres mor på krisecenter, f.eks. børn og unge der oplever andre voldsomme begivenheder eller skift i deres liv – herunder børn og unge, der bliver anbragt.
8. at der iværksættes et udviklingsarbejde for at bedre og sikre kvaliteten af forældreevne- / forældrekompetenceundersøgelser samt undersøgelser, der skal være med til at belyse børns tilknytningsforhold.
FBU foreslår, at der fra Velfærdsministeriets side, f.eks. i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Dansk Psykologforening (og andre interessenter) iværksættes et arbejde, der skal føre til, at der bliver udarbejdet en central vejledning om f.eks. uvildighed / uafhængighed af kommunen som myndighed og om de metoder og kriterier, som kan tænkes at skulle indgå i en sådan undersøgelse / vurdering.
Arbejdet vil kunne inspireres af de rammer, som for nuværende foreligger i forbindelse af afgørelser om f.eks. forældremyndighed. (*uddybes side 12*)
9. at lovgivningen skærpes i forbindelse med kommunens forpligtelse til at tilbyde og iværksætte en bredspektret støtte til forældre i forbindelse med børn og unges anbringelse samtidig med, at kommunens forpligtelse til at tilbyde forældre en støtteperson efter § 54 igen bliver indskærpet. (*uddybes side 5 - 7*)
10. at der snarest iværksættes et udviklingsarbejde til at kvalificere inddragelsen, dialogen og samarbejdet og dermed indsatsen for familier med udsatte børn og unge, herunder anbragte børn. Vi tænker på et projekt i retning af KIFA puljen, hvor der er afsat 25,4 mio. kr. til udviklingsinitiativer, der kan dæmme op for problemerne i forbindelse med indsatsen for familier med børn med handicap. FBU kan ikke genkende til de vanskeligheder, som er beskrevet vedrørende familier med børn med handicap. Der er meget sammenfald med oplevelsen hos forældrene, uanset om børnene har et handicap eller på anden måde er udsatte.
FBU indgår meget gerne i forberedelsen af et sådant udviklingsarbejde.

Indledende bemærkninger

FBU værdsætter, at lovforslaget rummer mulighed for at sikre de allermest udsatte små børn kontinuitet og stabilitet uden af ty til lovgivning om øget adgang til tvangsadoption.

FBU kan kun være enige i, at alle børn så vidt muligt skal beskyttes mod unødige alvorlige brud i deres opvækst, og at det sociale system sammen med barnets forældre og familie har et stort ansvar for at være med til at sikre stabilitet og kontinuitet, når barnet er anbragt eller skal anbringes udenfor hjemmet.

FBU finder det samtidig afgørende vigtigt, at børn og unge som udgangspunkt ses som en del af den helhed, deres samlede familie er – ligesom formålet i servicelovens § 46 sigter til.

Børns og forældres rettigheder – som både-og og ikke enten-eller

I den offentlige og i den faglige debat er der gennem de seneste år i stigende grad fokuseret på, at den offentlige indsats til støtte for børn skal tage udgangspunkt i barnets bedste og ikke i forældres rettigheder som forældre.

Det er på mange måder i debatten blevet: barnet på den ene side og forældrene på den anden side. Sådan behøver det ikke at være. Det er muligt i det besluttende led og i indsatsen både at anerkende forældrene, deres "forældreskab" og rettigheder og samtidig varetage barnets rettigheder og barnets bedste.

Det bliver i debatten ofte glemt, at det i langt de fleste tilfælde er muligt at samarbejde med forældre og netværk om barnets bedste.

Det forudsætter imidlertid, at det sociale og pædagogiske arbejde udføres fagligt kvalificeret og i løbende dialog og samarbejde mellem "systemet" og familien.

Set fra FBU's perspektiv handler det om at behandle forældrene ordentligt som forældre, som medmennesker og som borgere. At samtale med dem, respektere og anerkende dem, inddrage dem i sagsbehandlingen og dele sin faglige viden med dem som mennesker og som barnets forældre. Dette samtidig med, at man som myndighed, som fagperson, har barnets bedste for øje.

Langt de fleste forældre med børn anbragt udenfor hjemmet både kan og vil indgå i den proces.

Det behøver ikke at være enten – eller.

FBU finder det urimeligt at lovgive ud fra systemets erfaringer med et lille antal familier, hvor det af forskellige årsager ikke er muligt at opnå løbende dialog med forældrene.

Fokus på kvaliteten af kommunernes arbejde

Gennem FBU's kontakter med mange forældre og pårørende fra hele landet får vi som organisation et vist indblik i forældrenes oplevelse af kommunens arbejde og deres muligheder for som forældre at samarbejde med kommunen.

FBU har ingen intention om generelt at "hænge kommunerne ud", men vi finder det påkrævet, at vi også i dette høringssvar videreformidler de erfaringer vi får gennem vores brugerkontakt. FBU har også kontakt med mange forældre, som sætter stor pris på kommunens arbejde og på samarbejdet med kommunens medarbejdere.

Det er på baggrund af denne sum af erfaringer, at vi også mener at have belæg for de udtalelser, vi kommer med. Om det der ofte ikke fungerer – og om det, der skal til for at det, set fra forældres perspektiv, kommer til at fungere.

FBU nærer stærk betænkelighed ved, at lovforslaget rummer øget kompetence til kommunerne, f.eks. kompetence til at træffe beslutning om en hjemgivelsesperiode på indtil 6 mdr. uden forelæggelse for børn og unge – udvalget.

Der bliver her tale om mulighed for en slags ”administrativ frihedsberøvelse” uden mulighed for ”retslig” prøvelse i børn og ungeudvalget samt de efterfølgende ankemuligheder.

FBU’s betænkelighed næres allermost af, kommunerne generelt endnu ikke i tilstrækkelig grad har vist, at de kan arbejde kvalificeret og i overensstemmelse med lovgivningen på området vedrørende udsatte børn og unge, hvilket foreligger dokumenteret gennem flere undersøgelser, herunder at børn og forældre ikke inddrages og støttes tilstrækkeligt, heller ikke når barnet er anbragt uden for hjemmet.

FBU finder det nødvendigt at gentage nogle af de erfaringer, som vi formidlede ved høringssvar til Betænkning 1463, nemlig

Mange eksempler på kommuners utilstrækkelige forarbejde, f.eks.:

- undersøgelsen
- inddragelsen af barn og forældre
- forberedelse på det nye
- dårlig matchning / valg af anbringelsessted

Mange eksempler på kommuners utilstrækkelige arbejde undervejs i anbringelsen, f.eks:

- utilstrækkelig eller helt fraværende støtte til de involverede parter: barn, anbringelsessted, forældre, søskende, øvrig familie
- utilstrækkelig opfølgning og sagsbehandling i det hele taget
- formynderisk sagsbehandling – manglende inddragelse af barn, forældre og netværk, manglende løsning af konflikter

I høringssvaret vedrørende Betænkning 1463 anbefales FBU, jfr. ovenstående om den offentlige indsats, at der – før der blev taget initiativer til ny, indgribende lovgivning på området – blev tilvejebragt et helhedsbillede, der ud over forældres ”svigt” også belyser, hvilke forhold i den offentlige indsats, der kan betragtes som ”svigt” og fører til brud på børns stabilitet og kontinuitet i opvæksten.

Vi er ud fra vores erfaringer også uforstående overfor, at man ikke har fundet det nødvendigt at få belyst nærmere, hvad der ligger bag de anmodninger om hjemgivelser, forældre fremsætter.

Forældre ønsker oftest at bo sammen med deres barn, men ud fra vores erfaringer fremsættes anmodninger om hjemgivelse ofte i en slags desperation over manglende inddragelse, manglende mulighed for at føle sig som forældre og stærke reguleringer af samvær og kontakt.

I bemærkningerne til foreliggende lovforslag er sådanne oplysninger helt fraværende, hvilket FBU dybt beklager.

Når vi læser lovforslaget får vi det indtryk, at argumenterne for lovændringerne gør forældre til synderbukke. Det er forældrene, som fremhæves som årsager til den manglende stabilitet for de anbragte børn – helt uden opmærksomhed til en ofte utilstrækkelig eller direkte ukvalificeret sagsbehandling i kommuner eller utilstrækkelig indsats på anbringelsessteder.

FBU vil her nævne et enkelt eksempel fra *SFI 08:21, anbragte børns sundhed og skolegang, side 79*:

”Ved den seneste udarbejdelse / revision af handleplanen for barnet var 11 % af børnene, 17 % af forældrene og 34 % af anbringelsesstederne blevet konsulteret.” (børnene er ca. 12 år på undersøgelsestidspunktet).

”I mindre udstrækning har andre fra barnets netværk været konsulteret, herunder barnets skole (15 %), ----.”

Resultatet skal ses i lyset af at serviceloven fastslår, at kommunen skal danne sig et indtryk af hele barnets situation i forbindelse med udarbejdelse / revision af handleplanen, herunder inddrage barnet og forældrene samt anbringelsessted og andre med vigtig viden om barnet.

Så vidt vi er orienteret har dette fund i undersøgelsen ikke fået nogen offentlig og måske heller ikke politisk opmærksomhed.

Når kun 17 % af forældrene har været inddraget betyder det, at 83 % ikke har været inddraget. Set fra FBU's perspektiv er det ikke så mærkeligt, hvis nogle få forældre i afmagt p.g.a. manglende dialog med kommunen vil tage barnet hjem-----

Krav til kommunens indsats i form af bredspektret støtte til forældre og familie

Muligheden for at træffe beslutning om anbringelse af små børn i en periode på 3 år samt muligheden for at træffe beslutning om videreførelse af anbringelser stiller store og anderledes krav til kommunernes arbejde med at støtte forældre i evt. at ændre deres egen situation og som forældre til anbragte børn. Denne indsats skal sættes ind hurtigst muligt, gerne før fødslen og sideløbende med barnets anbringelse.

I børns liv er der ikke megen tid at ”give af”. Set fra barnets perspektiv finder FBU det relevant, at 3 år kan være et ”stop – op – tidspunkt”, hvor det for nogle børn må besluttes, hvor de på længere sigt skal bo – hjemme eller ude.

Behovet for en bredspektret indsats til forældre med små børn blev allerede i 2004 fint belyst i SFI's forløbsundersøgelse af de 7 – årige børn. Vi tillader os at citere

SFI 04:17, Små børn anbragt uden for hjemmet, forløbsundersøgelse – side 362:

”Mængden og tyngden af problemer, som disse forældre lever med, er dels et udtryk for, at forældre, hvis børn anbringes tidligt, hører til de allerdårligst stillede i den danske befolkning. Dels stiller forældrenes problembillede betydelige krav til den offentlige indsats. Det gælder, hvis målet er, at anbringelse uden for hjemmet ikke skal komme på tale, hvis man skal bidrage til en så mærkbar forbedring af familiens situation, at barnet kan hjemgives, og hvis forældrene skal støttes i at varetage forældreskab til et anbragt barn ude at være fuldtidsforældre.”

I FBU's høringsvar vedrørende betænkning 1463 spurgte vi: Men hvad sker generelt i praksis?

Efter FBU's erfaringer var og er der generelt set ikke megen hverken tilbud om eller iværksættelse af direkte indsats fra kommunernes side til at søge at forbedre forældrenes – heller ikke de unge mødres – livssituation som baggrund for, at deres børn har brug for, at de kan blive bedst mulige forældre.

Børn har behov for - til brug for deres egen udvikling – at kunne spejle sig i "bedst mulige forældre", uanset om de kan bo hjemme eller må være anbragt uden for hjemmet.

FBU anbefalede dengang, at der i kølvandet på skærpede regler omkring anbringelse af børn i højere grad gennem lovgivningen stilles krav til kommuner om, at der f.eks. skal være ret til behandling, ret til revalidering, ret til personlig støtte m.v. Man kunne kalde det en slags "behandlingsgaranti."

SFI's forløbsundersøgelse i 2008 vedrørende de nu 11 årige børn har fulgt op på dette tema og set på, hvordan det er gået med forældrene og deres kapacitet til at tage sig af børnene siden første dataindsamling i 2003, og vi tillader os igen af citere:

SFI 08:23, Anbragte børns udvikling og vilkår, forløbsundersøgelsen af årgang 1996, side 306 ff:

"Hensigten med dette er at analysere, om det sociale arbejde i mellemtiden har bidraget til, at forældrene har opnået bedre forudsætninger end i 2003 for at kunne drage omsorg for deres børn på heltidsbasis.

Der er ifølge lovgivningen 2 hovedopgaver i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet. Den væsentligste er under anbringelsen at yde barnet de bedst mulige opvækstbetingelser og at bidrage til en gunstig udvikling under hensyn til barnets særlige behov.

Den anden opgave er at styrke forældrenes sociale og psykiske kapacitet med henblik på både at skabe vilkår for familien, der er gode nok til at forældrene får overskud til andet end overhovedet at få enderne til at hænge sammen, og via rådgivning, behandling, uddannelse og netværksskabelse at lære forældrene færdigheder i at varetage gensidige relationer, ikke mindst til deres børn. En forbedring af familiens vilkår og en styrkelse af forældrenes kapacitet vil i de fleste tilfælde være en forudsætning for, at anbragte børn kan hjemgives permanent.

Det er klart i analysen, at forældrenes situation kun er marginalt forandret i 4-års perioden fra 2003 – 2007."

"Der er ingen tvivl om, at forældre til anbragte børn --- er oppe imod så mange odds på flere områder samtidig, at der skal en ganske kompleks, intensiv, tværfaglig og koordineret indsats til, hvis der skal ske forandringer i deres liv. Der er tale om samtidige og sandsynligvis langvarige indsatser af behandlingsmæssig, rådgivende, praktisk eller personligt støttende art i forhold til relationen til barnet, til uddannelse og arbejdsliv, eventuelt til bolig, til varetagelsen af kontakten til "systemerne" samt i forhold til ensomhed og netværksskabelse.

Resultaterne tyder på, at der ikke i stor skala foregår socialt arbejde af denne karakter."

FBU må igen anbefale, at man i lovgivningen skærper kommunernes forpligtelse til af opfylde lovens krav om støtte til forældrene.

Vi tænker her på den brede spektrerede indsats, som også SFI omtaler i sine rapporter. Som et element i denne støtte indgår også retten til en støtteperson efter § 54 – en ret som fortsat ikke opfyldes for mange forældre, som udtrykker ønske herom. Langt fra alle kommuner har fundet måder at løse denne opgave på.

Konkluderende:

Særligt muligheden for at træffe beslutning om anbringelse af små børn i en periode på 3 år må kræve, at der samtidig stilles krav til kommunerne om reelle tilbud til forældrene om hjælp til at søge at ændre deres situation væsentligt inden for samme periode.

Dette både for forældrenes egen skyld og for at sikre, at de kan blive og være bedst mulige forældre. Jo mere stabil forældrenes situation kan blive, jo større er muligheden for at barnet allerede i de tidlige leveår får kendskab til og kontakt med sine forældre samt mulighed for at udvikle tilknytning til forældrene.

Bemærkninger til lovforslagets 4 hovedelementer

Muligheden for i særlige tilfælde at anbringe 0 – 1 årige børn i op til 3 år uden krav om genbehandling

FBU er naturligvis opmærksom på, at der er et mindre antal nyfødte / små børn ”født af alvorligt psykisk syge forældre, meget dårligt begavede forældre eller forældre med vedvarende misbrugsproblemer” som anbringes udenfor hjemmet, og hvor udsigten til at forældrenes forhold ændres væsentligt i løbet af en 3 års periode kan være meget lille.

Muligheden for i disse særlige tilfælde at kunne træffe beslutning for en 3 års periode kan derfor være velbegrundet som et tydeligt signal til både forældre og til anbringelsessted om at anbringelsen forventes at skulle vare mindst 3 år for at sikre barnet mulighed for tilknytning. Det er samtidig et tydeligt signal om, at muligheden for hjemgivelse er helt afhængig af, at forældrenes egne forhold med høj grad af sikkerhed er væsentligt ændrede og forbedrede eller med mindre barnets forhold ændres væsentligt.

I bemærkningerne fremhæves det, at ”Selvom der træffes afgørelse om en længerevarende anbringelse, skal der arbejdes på at skabe eller vedligeholde kontakt og tilknytning mellem barnet og forældrene. Det er begrundet i hensynet til barnets øjeblikkelige behov og i hensynet til barnets behov på længere sigt.”

Ud fra FBU's erfaringer om praksis vedrørende samvær og kontakt mellem forældre og små børn anbragt i plejefamilie vil der – for at sikre, at der for alvor arbejdes på at skabe kontakt og tilknytning - være behov for en indskærpelse af reglerne vedrørende samvær og kontakt, jfr. servicelovens § 71.

FBU kender mange eksempler på, at forældre og små børn har samvær et par timer 1 – 2 gange om måneden – hvilket nok ikke kan siges at bane vejen for kontakt og tilknytning. Det er afgørende vigtigt, at der til barnets bedste arbejdes med dette, og at kommunernes pålægges en skærpet forpligtelse.

Problemstillingen er ikke helt den samme ved små børns anbringelser på døgninstitution. Her er det praksis, at forældre som hovedregel kan have hyppig kontakt med deres barn, gerne flere gange ugentligt.

FBU er opmærksom på, at sikringen af kontinuitet og stabilitet for de små, meget udsatte børn, må indebære en begrænsning i forældres ret til at kræve sagen genoptaget i 3 års perioden. Dette selv om vi er meget i tvivl om nødvendigheden i forhold til det meget lille omfang, som vi tror, målgruppens forældre vil benytte sig af denne mulighed – eller på nuværende tidspunkt benytter sig af retten til at få sagen genoptaget på deres eget initiativ.

Men beslutning om anbringelse i 3 år er en meget indgribende beslutning – og endnu mere efterfulgt af muligheden for at videreføre anbringelsen efter 3 års anbringelse.

Denne indgribende beslutning kræver høj grad af retssikkerhed og retsbeskyttelse for både forældre og for det lille barn. Lovforslaget indebærer en klageadgang til Det sociale Nævn over kommunens evt. afvisning af at genoptage sagen ”uden for tid”.

FBU må stærkt opfordre til, at der i forbindelse med denne klageadgang fastsættes en tidsfrist for, hvornår afgørelsen om muligheden for at få sagen genoptaget i kommunen skal foreligge fra Det sociale Nævn, f.eks. en tidsfrist på 2 måneder.

Ventetiden i De sociale Nævn er til tider så lang, at ankemuligheden i denne slags indgribende afgørelser bliver en illusion, hvis sagen skal ligge i kø i 6 – 12 måneder, som vi jævnligt ser, at forældre må vente på klagesager om omfattende reguleringer af samvær og kontakt.

Kommunens forpligtelse til at træffe beslutning om hjemgivelse og til at fastsætte en hjemgivelsesperiode

En af begrundelserne for lovforslaget er at forældre i praksis kan hente børn hjem fra anbringelsesstedet umiddelbart, hvis de skulle ønske det.

Foreligger der oplysninger / forskning, som beskriver i hvilket omfang det finder sted ?

I FBU har vi jævnligt kontakt med forældre, som tænker på at benytte sig af denne ret, men vi oplever yderst sjældent, at forældre benytter sig af den.

Når det sker, kan det være i dyb afmagt og frustration over manglende eller konfliktfyldt samarbejde med kommune eller anbringelsessted, frustration over ikke at kunne komme i dialog med kommunen om barnets situation, samvær og kontakt, muligheder for hjemgivelse m.v. eller fordi forældre oplever at barnet bliver krænket eller mistrives på anbringelsesstedet, uden at kommunen griber ind.

Forældre ønsker generelt bestemt ikke at udsætte deres barn for pludselige og uforberedte brud. De ved godt, at det vil være dårligt for barnet De bliver ved tanken om at hente barnet og forsøger endnu engang at opnå dialog med kommunen. Det er vores klare erfaring. Men det er vigtigt, at de oplever at være i dialog og samarbejde med systemet, at blive informeret, inddraget og hørt – og at forældre, når det ”brænder på”, har nogen at snakke med, dele frustrationerne med, så de ikke kommer til at handle impulsivt, til skade for barnet.

Det nævnes også i bemærkningerne, at der i 2007 har været 390 hjemgivelser på forældrenes anmodning. Ja, men det siger jo ikke noget om, hvorvidt der har været tale om planlagte hjemgivelser med tid for barnet til at indstille sig på den nye situation og tid for kommune og forældre til at forberede hjemgivelsen og planlægge evt. støttende indsatser i den forbindelse.

Det, at nuværende regler om hjemgivelsesperiode, kun har været anvendt 4 gange i 2007, kan med en positiv tolkning vise, at forældre samarbejder om en hjemgivelsesperiode.

Igen, det er vores erfaring, at forældre generelt gerne vil samarbejde om en hjemgivelsesperiode, ligesom der er vores erfaring, at der for mange forældre er meget vanskeligt at opnå en reel dialog med kommunen om mulig hjemgivelse.

Men vi kunne ud fra vores erfaringer spørge, om kommunerne lever op til gældende lovkrav om både at udarbejde handleplan i forbindelse med hjemgivelsen og iværksætte den støtte og hjælp til barnet, til forældrene, til familien der måtte være behov for ?

Skal lovforslaget også rette op på den mulige mangelfulde situation ? eller er det slet ikke med i overvejelserne ?

Efter vores opfattelse er lovgivningen i dag tydeligt på kommunens forpligtelse, men om det finder sted i praksis i tilstrækkeligt omfang...?

FBU's opfattelse er, at det i langt de fleste tilfælde vil være muligt at planlægge hjemgivelsen i samarbejde med forældrene og barnet selv – i hvert fald, hvis der har været løbende samarbejde under anbringelsen som medvirker til, at forældre føler sig respekterede som barnets forældre.

I de helt særlige tilfælde, hvor forældre ikke kan give samtykke til en hjemgivelsesperiode til brug for planlægning af hjemgivelsen, finder vi det påkrævet, at spørgsmålet fortsat skal afgøres af børn og unge-udvalget, da der er tale om meget indgribende beslutninger med behov for stærk retssikkerhed omkring for både barn og forældre.

Samtidig tager vi afstand fra begrundelsen med, at hjemgivelsesperioden på indtil max. 6 mdr. skal kunne bruges til, at kommunen kan vurdere, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 58.

Der er tale om en meget væsentlig ændring i forhold til nuværende lovgivning, hvor det fremhæves, at beslutning om hjemgivelsesperiode ikke kan bruges, hvis kommunen vurderer, at der er grundlag for tvangsmæssig anbringelse – så skal sagen forelægges børn og unge-udvalget.

Vi er uforstående overfor baggrunden. Kommunen har i forvejen – ved løbende opfølgning og tilsyn efter behov – pligt til at følge barnets og familiens situation og vil derfor altid have den nødvendige viden eller hurtigt kunne skaffe sig den til at vurdere, om der vil være grundlag for en tvangsmæssig anbringelse. Sådan bør det i hvert fald ud fra gældende lovgivning være!

Kun i de situationer, hvor der er brug for at vurdere, om anbringelsen skal videreføres efter den foreslåede § 68 a finder vi det hensigtsmæssigt og rimeligt, at hjemgivelsesperioden –

eller hvad den nu i stedet burde hedde ? – kan bruges til at få gennemført de nødvendige undersøgelser vedrørende barnets tilknytning til anbringelsesstedet og til familien forud for en evt. forelæggelse for børn og unge – udvalget til afgørelse.

I de situationer kan kommunen også melde klart ud til barn og forældre samt anbringelsessted, at det er præcist det, man gerne vil have undersøgt og vurderet.

Hvis der ud over afgørelser vurderet på barnets tilknytning kan blive tale om tvangsmæssig anbringelse skal barn, ung og forældre vide det umiddelbart og ikke gå i evt. lang usikkerhed for, hvad det bliver til.

En beslutning om en hjemgivelsesperiode signalerer hjemgivelse – det er det, forældre og barn forbereder sig på.

Så skal kommunen ikke senere i løbet af perioden kunne benytte muligheden for tvangs-fjernelse ved at indstille spørgsmålet til børn og unge – udvalget. Det kan vel ikke siges at skabe stabilitet og kontinuitet for barnet.

Hvis lovforslaget om hjemgivelsesperiode, truffet af kommunalbestyrelsen, bliver gennemført – medfører det så, at kommunalbestyrelsen kan anmode politiet om bistand til at gennemføre en administrativt truffet beslutning om magt til - i de enkeltstående tilfælde, der måtte opstå - at "tilbageføre" barnet til anbringelsesstedet ?

Muligheden for under givne omstændigheder at kunne videreføre en anbringelse, som ikke følger de almindelige regler for genbehandling

FBU er opmærksom på, at det for nogle børn vil være afgørende at kunne blive boende på anbringelsesstedet, også selv om der ikke længere er grundlag for at opretholde en anbringelse efter de sædvanlige regler. Også for forældre kan det blive en lettelse at vide, at deres barn ikke udsættes for unødige brud i tilknytning og relationer.

Det er godt, at der gennem lovgivningen nu søges skabt de muligheder.

Men vi er ud fra lovforslaget og bemærkningerne i tvivl om, hvilke situationer lovforslaget tænkes at skulle omfatte.

Vi forstår det sådan, at lovforslaget – efter nærmere vurdering af barnets tilknytninger - omfatter børn og unge, der har været anbragt i mindst 3 år. Endvidere at der skal kunne træffes beslutning både i de situationer, hvor der fortsat er anbringelsesgrundlag med eller uden samtykke og i de situationer, hvor der ikke længere er grundlag for at opretholde en anbringelse.

Vi forstår også, at afgørelse om videreførelse af anbringelse altid skal træffes af børn og unge-udvalget.

Betyder det, at kommunen ikke kan beslutte at videreføre en anbringelse med samtykke fra forældre og unge uden indstilling til og beslutning i børn og unge - udvalget ?

En beslutning og et samtykke, som en del forældre ud fra vores erfaringer vil være enige i, fordi også de kan se barnets behov. Især når de undervejs har fået støtte til sig selv, har følt sig anerkendt og respekteret som forældre og været inddraget omkring barnet vil kunne være med til at træffe permanente beslutninger, som er til barnets bedste.

Skal vi forstå forslaget sådan, at beslutningen altid skal træffes i børn og unge – udvalget, og dermed udtryk for en retsbeskyttelse af børn og forældre ? en retssikkerhed og retsbeskyttelse, som sikrer, at beslutningen træffes på det nødvendige og korrekte grundlag ? og med den nødvendige vejledning om konsekvenserne af den indgribende beslutning.

Har vi forstået det rigtigt, kan vi bestemt tilslutte os, at sådanne indgribende beslutninger altid skal træffes af børn og unge – udvalget.

Vedrørende indstillingen til børn og unge-udvalget

fremgår det af selve forslaget til lovtekst, at en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet skal foreligge.

I bemærkningerne fremgår det, at der, med lige så stor vigtighed, skal indgå en vurdering af barnet eller den unges tilknytning til forældrene, eventuelle søskende, bedsteforældre m.v.

Det fremgår imidlertid ikke af selve lovteksten.

For at sikre denne "lige stor vigtighed" finder FBU det nødvendigt, at det i selve lovteksten gøres synligt, og at der tilføjes et særskilt punkt svarende til punkt 3, nemlig f.eks.

Nyt pkt.) en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til forældrene, familien og andre forhold der.

Hvis kravet om vurdering af barnets tilknytning til forældre og familie ikke direkte fremgår af lovteksten sikres det ikke, at de to vurderinger kommer til at indgå i indstillingen til børn og unge-udvalget med lige stor vigtighed.

FBU finder det ligeledes nødvendigt, at en evt. flytning af barnet til andet anbringelsessted kræver beslutning i børn og unge-udvalget, som foreslået, jfr. pkt. 20.

Endvidere, at forældrene og den unge over 15 år naturligvis tilbydes advokatbistand ved børn og unge-udvalget behandling af sager om videreførelse af anbringelsen, på lige fod med andre sager som behandles af børn og unge – udvalget, jfr. pkt. 22.

Udvidelse af målgruppen for psykologhjælp til børn, der følger med deres mor på krisecenter

Kan FBU selvfølgelig kun være enige i.

Afledt forslag

Krav til undersøgelse og vurderinger – forslag om nyt udviklingsarbejde

Muligheden for at træffe beslutning om anbringelse af 3 års varighed stiller store krav til den undersøgelse og dokumentation om forældrenes forhold, som skal foreligge forud for beslutning, herunder den skønsmæssige vurdering af, om forholdene må antages at vare i 3 års perioden.

Muligheden for at træffe beslutning videreførelse af anbringelser af børn på baggrund af en

vurdering af barnets tilknytning til anbringelsesstedet og en vurdering af barnets tilknytning til sine forældre og familie stiller ligeledes store krav til kvalitet i undersøgelsen / vurderingen.

Det gælder ikke mindst i forbindelse med lovforslagets bemærkninger om, at kommunen skal vurdere, hvorvidt adoptionsreglerne skal finde anvendelse, såfremt det vurderes, at forældrene er uden forældreevne.

FBU finder, at nogle af de forældreevne- eller forældrekompetenceundersøgelser, vi i dag kender til, kan være en noget ”ulden” og uklar affære.

FBU foreslår derfor, at der fra Velfærdsministeriets side, f.eks. i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Dansk Psykologforening (og andre interessenter) iværksættes et arbejde, der kan føre til, at der bliver udarbejdet en central vejledning om f.eks. uvildighed / uafhængighed af kommunen som myndighed, om de metoder og kriterier, som kan tænkes at skulle indgå i en sådan undersøgelse / vurdering. Arbejdet vil kunne inspireres af de rammer, som for nuværende foreligger i forbindelse af afgørelse om forældremyndighed.

Afsluttende

Det vil, såfremt forslagene bliver til lovgivning, blive endnu en stor udfordring i kommuners og anbringelsessteders arbejde, således at børn og deres familie sikres de bedst mulige vilkår for at bevare det man kunne kalde ”retten til hinanden” i videst muligt omfang.

Muligheden for at opretholde anbringelse samt for at træffe beslutning om permanent videreførelse af en anbringelse stiller, som ovenfor beskrevet, samtidig store krav til kommunens indsats og støtte til forældre i deres samlede livssituation.

Det er FBU's erfaring, at denne støtte samt muligheden for inddragelse og medvirken ofte vil øge forældres indsigt i barnets behov, således at de i mange tilfælde allerede i dag kan støtte op om barnets permanente anbringelse.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

7. december 2008

Høringssvar til lovforslag om kontinuitet i anbringelsen

TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om 'kontinuitet i anbringelsen'. Vi har følgende kommentarer til lovforslaget:

Kontinuitet og sammenhæng i anbringelser er meget vigtigt

TABUKA deler helt forslagens målsætning om at skabe mere kontinuitet og sammenhæng for anbragte børn. Der er store problemer med brud og manglende kontinuitet i dag, og det medfører, at man som anbragt kan opleve at blive kastet rundt. Vi har i bogen "TABUKA – Tidligere Anbragtes Bud på Kvalitet i Anbringelsen af børn og unge" indgående beskrevet, hvor omfattende disse problemer er, og hvor kaotisk og belastende det opleves. Manglende kontinuitet og sammenhæng medfører uden tvivl, at anbragte børn slet ikke får det ud af anbringelsen, som de skal have. Det er der al mulig grund til at gøre noget ved.

Forslaget forholder sig ikke til meget vigtige forhold

Forslaget forholder sig alene til de brud, der sker, når forældre tager deres børn hjem på et dårligt tidspunkt for barnet. Hele forslaget bygger på, at forældres urimelige hjemtagelser er et centralt problem i forbindelse med anbragte børn. Vi kender det problem i TABUKA, og vi ved, at det kan være alvorligt for et barn, der f.eks. er faldet til i en plejefamilie. Derfor er vi også enige i, at man bør undgå sådanne urimelige hjemtagelser. Men vi ved ikke, hvor ofte det sker, og det fremgår heller ikke af lovforslaget.

Samtidig kender vi i TABUKA en række andre forhold, der i høj grad medfører brud og diskontinuitet, som forslaget ikke forholder sig til. Det gælder f.eks.:

- Sammenbrud i anbringelser, der sikkert er et større problem, end at forældrene tager børnene hjem. Anbringelser er desværre ikke særligt stabile, de bryder ofte sammen, og det kan skade børn meget! Børnene kan blive smidt ud, plejeforhold kan bryde sammen, eller der kan komme konflikter, så børnene vælger selv at gå. Lovforslaget foreslår hjemgivelsesperiode for at skåne barnet, når forældrene vil tage det hjem, men der er ingen overvejelser om, hvordan man kan skåne barnet for de store belastninger, når en anbringelse bryder sammen.

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

- Situationer, hvor kommunen hjemgiver et barn i utide, nogen gange pludseligt. Vi kender sådanne hjemgivelser, og der er måske også flere af dem end af forældres urimelige hjemtagelser. Vi mener, at forslaget bør forholde sig til kommunens hjemgivelser på nøjagtig samme måde, som ved forældrenes hjemtagelser.
- De mange professionelle instanser, der omgiver børnene, og som arbejder dårligt sammen, så børnene får utilstrækkelig hjælp eller i værste fald ender mellem stolene. Når man er anbragt, så er problemet med manglende samarbejde mellem mange instanser alvorligt, og det kan være med til at gøre hverdagen forvirret og usikker.
- Der er også mange, skiftende pædagoger på institutioner og opholdssteder, så børnene kan have svært ved at knytte sig til de voksne. Problemet forstærkes af, at det ikke altid er børnenes behov for relationer, der får lov at styre kontakten til de voksne. Vagtplaner og pædagogiske beslutninger kan træffes ud fra helt andre hensyn. I værste fald bliver børnene afskåret fra voksne, de har en relation til, fordi anbringelsesstedet administrativt bestemmer, hvem der skal være kontaktpædagog, eller bestemmer hvem barnet skal have eller ikke have kontakt til.
- Det store brud, når de unge bliver voksne og skal klare sig selv med utilstrækkelig støtte. De første år som voksne er ofte meget svære eller direkte kaotiske, fordi hjælpen efter anbringelsen er mangelfuld og skiftet er så brat.

Forslaget er således mangelfuldt, hvis man vil nå målsætningen om at sikre sammenhæng og kontinuitet i anbringelser. Det behandler en del af problemet, men det forholder sig ikke til meget store problemer andre steder.

Vi vil pege på, at et af svarene på de kontinuitetsproblemer, vi møder mange steder i forbindelse med anbringelser, er at indføre en person, som er tæt på barnet, og som følger det i længere tid. Helst i så lang tid, at barnet kan støtte sig til personen i de situationer, hvor der sker skift, brud eller bare uro og uoverskuelighed i et anbragt barns verden. Vi foreslår, at der indføres en 'barnets støtteperson', som barnet principielt skal have fra anbringelsen starter, til man er kommet i gang med livet som voksen. Støttepersonen skal være barnets person, men vedkommende skal også kunne indgå som bisidder og formidler i forhold til de mange offentlige instanser i sagen. Vi vil vende tilbage med et konkret forslag til, hvordan en 'barnets støtteperson' kan etableres, evt. som forsøg i første omgang.

Barnet skal inddrages, når vigtige beslutninger træffes

Lovforslaget åbner for afgørende beslutninger i barnets liv. Herunder, at anbringelsen kan fastholdes hele barndommen næsten uden mulighed for ændring. Så vigtige beslutninger skal barnet selvfølgelig inddrages i. Det er uhyre vigtigt, at lovforslaget er meget tydeligt om inddragelsen. Det henholder sig dog bare til de gældende regler, som vi erfaringsmæssigt ved er utilstrækkelige. Man skal lytte til både børn og unge. Det er den eneste måde at finde den rigtige løsning, og der er en risiko for et dårligt resultat, når man handler hen over hovedet på dem. Vi er sikre på, at en del af sammenbrudene skyldes manglende inddragelse af børnene og de unge, så der opstår konflikter – og de unge stemmer med fødderne og forlader de anbringelser, de ikke kan leve med.

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Hjemgivelsesperioden laves for barnets skyld, og den er samtidig en mulighed for at afklare, om der er grundlag for at fastholde anbringelsen med en tvangsanbringelse eller videreført anbringelse. Derfor bør det understreges, at barnet skal informeres grundigt og have reel indflydelse på aktiviteterne i hjemgivelsesperioden – det er dem, der ved, hvor skoen trykker. Forslaget har ikke den understregning.

Samtalen med børnene bør også udbygges, når man skal beslutte videreførelse af anbringelser. Det må slås fast, at en enkelt eller to samtaler ikke er nok, der skal tales grundigt med barnet over et stykke tid, og der skal lægges stor vægt på, hvad det siger. Børn over 12 år skal have ret til både at rejse en sag om videreførelse af en anbringelse, og ret til at sige nej til den, hvis kommunen rejser den. Aldersgrænsen på 15 år er for høj, og forslaget åbner ikke for, at den unge selv kan rejse sagen.

Man bør sikre det bedst mulige samarbejde med forældre og slægt

Forældrene er nødvendige for de allerfleste anbragte børn, og de kan spille en vigtig rolle, hvis de bakkes op og motiveres. De kan være en ressource, og ofte er børnene knyttet tæt til dem. Børnene ønsker i langt de fleste tilfælde kontakt til forældrene, selvom forældrene måske ikke er de bedste i verden. Forældrene er også indgangen til slægten og ikke mindst til børnenes søskende. Endelig skal man være opmærksom på, at børnene lider meget, når der er konflikt mellem myndighederne og forældrene. Derfor er det vigtigt for barnet, at konflikterne minimeres.

Lovforslaget forholder sig ikke til, hvad der sker med forældrene, når deres rettigheder i forbindelse med anbringelser svækkes markant. Forslaget vil uden tvivl skabe flere konflikter, hvis man ikke er omhyggelig med at undgå det. Der kan også opstå en frygt blandt forældre for at søge hjælp i kommunen, fordi de ser en trussel om, at deres barn anbringes resten af opvæksten. TABUKA mener, at det er velbegrundet at give mulighed for at gå imod forældrenes ønsker i særlige tilfælde for at sikre kontinuitet og tilknytning i børnenes liv. Men man må samtidig minimere konflikterne om det. Man må hjælpe forældrene med at være gode samværsforældre, og man må sikre forholdet til søskende og slægt. Det er en delikat balance at beskytte barnet og samtidig at hjælpe forældrene, men hvis man ikke magter den balance, så skader man børnene. Disse overvejelser savner vi i forslaget.

Treårige tvangsanbringelser af spædbørn bør suppleres med forældrearbejde

Vi mener, at det kan være nødvendigt i enkelte sager at beslutte en længere tvangsanbringelse af helt små børn, og vi synes, at forslagets afgrænsning af, hvilke børn og forældre, det handler om, ser rimelig ud.

Men det er afgørende at være tydelig om, at forældrene skal have hjælp til enten at kunne få børnene hjem eller til at være gode samværsforældre. Det nævner forslaget ikke. Hvis man anbringer et barn i tre år uden at hjælpe forældrene, så kan det afskære forbindelsen til dem og til resten af slægten. Og når man ser reglen om 3-årig anbringelse sammen med forslaget om videreført anbringelse, så kan en 3-årig spædbarnsanbringelse uden forældrearbejde let blive til en permanent anbringelse, muligvis uden kontakt til den biologiske familie.

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

En god hjemgivelsesperiode er et klart fremskridt

Vi er enige i forslaget om en obligatorisk hjemtagelsesperiode, hvis den i samarbejde med barnet og forældrene bruges til de forberedelser, skiftet medfører. Det er en god ændring, som kan give tid til afsked, til at møde den nye skole eller daginstitution, til gradvis udslusning, til ændringer i hjemmet osv. Og det skal gælde *alle* hjemgivelser, ikke kun dem forældrene beder om. Man skal også forberede kommunens hjemgivelser.

Lovforslaget må som nævnt være mere tydeligt om, at der skal tales med barnet om hjemgivelsesperioden.

Det bør også tydeliggøres, at forberedelsen skal ske i samarbejde med forældrene. Forslaget siger ikke noget om det. Forældrene skal tage sig af barnet efter hjemtagelsen, så de må selvfølgelig være med til at afklare, hvad der skal ske i overgangen. Hvis der ikke er et godt samarbejde, så kan hjemgivelsesperioden også nemt blive et konflikttema, hvilket vil skade barnet og hjemgivelsen.

Det bør tydeliggøres, at kommunen skal træffe beslutningen hurtigt, når forældrene henvender sig. Det er uklart i forslaget, hvor længe kommunen må vente med at beslutte, og det skaber uklarhed og risiko for konflikt.

Forældre og børn skal have ret til at afvise kommunens hjemgivelse, hvis barnet har fået stærk tilknytning til anbringelsesstedets voksne

Vi er enige i, at det kan være rigtigt at fastholde en anbringelse, når barnet har fået en tæt tilknytning til voksne på anbringelsesstedet. Især når det ikke har de samme relationer i hjemmet. Vi kender absolut eksempler på, at børn har fået brudt meget vigtige relationer, fordi en anbringelse er blevet afbrudt urimeligt. Det er godt, at der åbnes for, at man i sådanne tilfælde kan se mere på barnets tilknytning.

Men man skal være omhyggelig, når man laver så vidtgående et forslag. Det foreliggende forslag er mangelfuldt, og det rummer nogle faldgruber.

Forslaget er som nævnt rettet mod situationer, hvor forældre hjem*tager* børnene, men ikke mod, at kommunen hjem*giver*, uanset om barnet har knyttet sig til voksne på anbringelsesstedet på det tidspunkt. Det er en uforståelig forskel: barnets tilknytning må være det afgørende, også når kommunen vil hjemgive. De brud, som kommunen skaber, skal behandles som andre afbrydelser. Vi mener, at når barnet, forældrene og anbringelsesstedet er enige om, at anbringelsen skal opretholdes på grund af barnets tilknytning, så skal forældrene og barnet efter 3 år have ret til at kræve anbringelsen opretholdt. Lovforslaget bør slå fast, at en længere anbringelse, der skaber afgørende tilknytning mellem barnet og voksne på anbringelsesstedet, giver barn og forældre ret til at kræve anbringelsen opretholdt, hvis kommunen vil hjemgive. Vi mener ikke, at man kan lave et lovforslag om kontinuitet i anbringelser, uden at give børn og forældre denne ret.

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Forslaget er også mangelfuldt, fordi det som nævnt ikke styrker reglerne om inddragelse af barnet. Reglerne om samtale med børnene i forbindelse med videreført anbringelse skal udvides, som det er skitseret ovenfor.

Videreførelse af en anbringelse vil skabe flere konflikter med forældrene. Beslutningen kan stille meget større krav til forældrene, fordi de nu skal være permanente samværsforældre. Derfor skal støtten til dem efter en sådan beslutning understreges i forslaget. Hvis man ikke støtter dem, så kan det kan skabe konflikter, som rammer barnet, og det kan medføre at forbindelsen med forældre og slægt ophører, hvis samværet ikke fungerer. Det kan være et problem for barnet både umiddelbart og på længere sigt, fordi vi ved, at mange tidligere anbragte som voksne ikke har kontakt med de professionelle (pædagoger, plejeforældre osv.) mere. Så skal de have deres søskende og slægt - har de ikke det, så har de intet netværk.

Man kan frygte, at forslaget øger forældres utryghed ved at få hjælp fra kommunen, fordi de kan se, at de kan miste deres barn, hvis de siger ja til en anbringelse. Man kan også frygte, at nogle forældre vil sige nej til anbringelse i familiepleje, fordi de vil undgå, at videreført anbringelse kan komme på tale. De vil gå ud fra, at muligheden for en tæt tilknytning er størst i en plejefamilie. I yderste fald kan man endda frygte, at forældre hjemtager anbragte børn kort inden de tre år er gået, så den formelle forudsætning for videreførelse ikke er til stede.

Har kommunerne råd til at bruge de nye muligheder?

Vi vil afslutningsvis nævne, at lovforslaget kan blive dyrt, hvis det lægger op til, at der skal besluttet længere anbringelser i mere end ganske få tilfælde. Alligevel anslås den kommunale merudgift til kun 76 millioner kr. om året, inklusiv udgifter til behandling af klagesager. Det rækker ikke langt, når man tager i betragtning, at der bruges 8 milliarder på anbringelser om året – det er en udvidelse på mindre end en procent. Det ser derfor ikke ud, som om kommunerne får midler til at bruge loven. Derfor er vi i tvivl om, i hvilken udstrækning, den vil blive brugt i praksis.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen
formand

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Emdrupvej 115A, 5. etage, 2400 København NV - tlf.: 33 22 17 33,
fax: 33 22 17 50 - e-mail: bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

Den 12. december 2008

Høringssvar vedr. Lov om ændring af lov om social service – kontinuitet i anbringelsen)

Børnesagens Fællesråd hilser det velkommen, at Lov om Social service ændres med henblik på at skabe kontinuitet og trygge rammer for børn og unge anbragt uden for hjemmet.

1. Børnesagens Fællesråd anbefaler, at denne kontinuitet, der forslås anvendt i særlige tilfælde over for børn, der ikke er fyldt 1 år, bør være en anvendelsesmulighed i forhold til alle børn uanset alder (§ 62, stk. 5).

Børnesagens Fællesråd finder i den anledning, at der bør rettes en særlig opmærksomhed mod Lov om social service § 71 vedr. kontakt og samvær mellem det anbragte barn og forældrene.

2. Børnesagens Fællesråd kan tilslutte sig, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om hjemgivelsesperiodens længde (§ 68, stk. 2 og 3).

3. Med hensyn til videreførelse af en anbringelse uden for hjemmet (§ 68 a.) kan Børnesagens Fællesråd tilslutte sig forslaget om, at Børne – og Ungeudvalget kan beslutte, at et barn eller en ung, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt.

Børnesagens Fællesråd anbefaler endvidere, at bestemmelsen i særlige tilfælde også bør kunne anvendes over for børn og unge, der har været anbragt i kortere tid end 3 år.

Venlig hilsen

Inge Marie Nielsen
Sekretariatsleder

MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:

KFBU - Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge
Børneforeningen - Mentalhygiejnisk Forening for Børn og Unge
Ungdommens Vel
LOS - Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud
FBU - ForældreLANDSforeningen

Daginstitutionernes Lands-Organisation
Foreningen Jysk Børneforsorg/Fredshjem
Ungdomsringen
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark
Børn og Familier
Børns Vilkår

Mødrehjælpen
Barnets Hus
Børnehjælpsdagen

Medlemsorganisationerne dækker tilsammen omsorgen for mere end 500.000 børn og unge

Marlene Svendsen

Fra: Grethe Laab [glaub@live.dk]

Sendt: 14. december 2008 21:08

Til: Børneenheden, Velfærdsministeriet

Emne: Høringssvar til bilag 117 - kontinuitet i anbringelsen

Hermed følger høringssvar fra Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre (LaAB):

LaAB kan kun tilslutte sig, at anbragte børn får en så tryk opvækst som muligt, men:

1) Vi kan ikke se, om lovforslaget også gælder ved slægts- og netværksanbringelser?

Desuden ville det være rart, hvis forslaget kommer til at gælde den anden vej rundt. LaAB oplever desværre alt for ofte, at forvaltningen beslutter at flytte slægtsanbragte børn - selv efter adskillige år.

2) LaAB noterer sig, at forslaget 'kun' skal anvendes i særligt tunge sager, men vi har erfaring for, at der går inflation i lovgivningen. Hvis forslaget bliver vedtaget, kan vi se, at det vil medføre en arbejdslettelse for forvaltningens medarbejdere.

3) LaAB er, i givet fald, bekymret for retssikkerheden, da grove fejl og ulovligheder i sagsbehandlingen ikke får konsekvenser for de ansvarlige. Vi tillader os at henvise til Ankestyrelsens praksisundersøgelser.

4) Endelig kan vi se, at lovforslaget er begyndelsen til en lempelse af lov om tvangsadoption. Må LaAB (igen) foreslå, at lovgivere i stedet forbedrer muligheden for at overføre forældremyndigheden? Denne model giver samme juridiske sikkerhed i anbringelsen. Ved en tvangsadoption vil barnet miste kontakten til ressourcerige slægtninge, som kan være til gavn for det under opvæksten.

Mht. en hjemgivelsesperiode på 6 måneder, er det ikke LaABs erfaring, at problemet ligger hos forældrene, men i forvaltningerne.....

LaAB ønsker en holdningsændring, således at hensynet til barnet ikke udelukker, at lovudøvere samtidigt støtter og hjælper forældrene. Tilbud om selvstændig handleplan til forældrene anvendes uhyre sjældent, og §54-støtteperson er ikke et tilstrækkeligt tiltag.

Med venlig hilsen
Grethe Laurberg, formand
Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Bratskovvej 36, 1.sal
Postboks 1624
2720 Vanløse
33258806
sekretariat@boernogfamilier.dk
www.boernogfamilier.dk

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.)

Børn & Familier takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med lov om ændring af lov om social service. Børn & Familier anerkender med tilfredshed, at det fremlagte lovforslag tager udgangspunkt i barnets rettigheder og tarv. Vi har følgende bemærkninger til lovforslaget.

1. Lovforslagets første hovedelement sætter fokus på indsatsen overfor de yngste af de mest udsatte børn. Børn & Familier bakker op om denne del af lovforslaget, da det har til hensigt at sikre kontinuitet, stabilitet og tryghed i de anbragte børns første leveår. Børn & Familier vil dog gerne understrege, at barnets fortsatte kontakt med sine egne forældre er vigtig, og at der bør tilføjes bestemmelser om de kommunale myndigheders særlige forpligtelse til at etablere de bedst mulige betingelser for denne kontakt i et samarbejde med anbringelsessted og de biologiske forældre. Forældrekontakt skal så vidt muligt prioriteres, men ikke for enhver pris ift. barnet. Under anbringelse skal de biologiske forældre løbende holdes orienteret om barnets opvækst og om muligt skal der være kontakt, men hensynet til barnet bør stå over forældrenes. Dette vil alt i alt styrke såvel proces som grundlag for "sunde hjemgivelser". Børn & Familier vurderer endvidere, at lovforslaget vil styrke arbejdsvilkårene for fx plejefamilierne og familiekonsulenter ved at give mere ro og stabilitet til det professionelle socialfaglige arbejde om og med barnet.

2. Lovforslagets andet hovedelement har til hensigt at sikre velplanlagte overgange ved anbringelsesophør. Børn & Familier kan fuldt ud tilslutte sig denne målsætning. Børn & Familier finder det dog vigtigt at påpege, at hjemgivelsesperioden bør bruges til, at de kommunale myndigheder arbejder intensivt med at kvalificere barnets egne forældre til den forældrerolle, de skal udfylde, samt til at forberede barnet på at skulle bo sammen med forældrene. Derudover bør lovgivningen indeholde en præcisering af, at hjemgivelsesperioden indrettes således, at barnets kontakt med sine egne forældre som hovedregel bliver stadigt hyppigere og mere længerevarende, således at den følelsesmæssige kontakt mellem forældre og børn optimeres. Derigennem sikres den mest glidende og skånsomme hjemgivelse. Endelig bør det præciseres, at hjemgivelsesperioden også skal bruges til at tage højde for de brud med

andre aktører og aktiviteter, som hjemgivelser ofte foranlediger. Her tænkes fx på evt. skole, dagtilbud, fritidsaktiviteter, venner mm.

3. Lovforslagets tredje hovedelement omhandler muligheden for at videreføre en anbringelse, selvom anbringelsesgrundlaget er bortfaldet. Forslaget gælder i de tilfælde, hvor barnet er særlig knyttet til anbringelsesstedet. Børn & Familier mener, at også denne del af lovforslaget underbetoner betydningen af kontakten med barnets egne forældre. Det bør understreges, at de kommunale myndigheder skal arbejde på at skabe gode forhold for samvær og kontakt mellem barnet og forældrene.

Børn & Familier finder det positivt, at lovforslaget indeholder krav om, at barnet høres, inden der træffes beslutning om en videreførelse af anbringelsen efter den foreslåede lov. Børn & Familier mener dog, at lovforslaget rummer fare for, at barnet kan komme i interesse- og loyalitetskonflikt mellem kommunale myndigheder, egne forældre og anbringelsessted, herunder fx plejefamilien. Særligt i forbindelse med brud vil det af hensyn til barnet være gavnligt med en uvildig kontaktperson, som har fulgt barnet tæt og som barnet har tillid til, og derfor kan dele sin evt. tvivl og loyalitetskonflikt med. Børn & Familier vil gerne fremhæve barnets generelle behov for kontaktperson som stærkt relevant for barnets udvikling og trivsel. Barnets tilknytning bør samtidig vurderes af en uvildig ekspert med psykologfaglig baggrund, der på fagligt forsvarligt grundlag og uden potentiel egeninteresse kan udrede barnets relationer til forældre og anbringelsessted. En udredning, der også bør omhandle ressourcepersoner i barnets netværk.

Børn & Familier efterlyser klare kriterier i lovgivningen for, hvad der vil blive lagt vægt på i forbindelse med vurderingen af barnets tilknytning. Kommunernes kan have en økonomisk interesser i hjemgivelse, ligesom anbringelsesstedet kan have en egeninteresse i at beholde barnet. Lovforslaget aktualiserer således behovet for at adskille udredning og beslutning om tiltag vedrørende barnet fra de økonomiske og anbringelsesmæssige forhold og interesser. Meget vil afhænge af, hvilken retning fx som plejefamilie og kommunal sagsbehandler arbejder imod i et konkret anbringelsesforhold og heraf hvilken direkte og indirekte prægning af barnet, der er tale om i udgangspunktet og undervejs. Der vil være gråzoner, hvor et barn muligvis vil kunne hjemgives, men lige såvel vil kunne forsætte familiepleje, dvs. hvor begge løsninger reelt er lige gode. Hvem vurderer så, hvad man gør?

Hjemgivelsessager bør af disse forskellige grunde løftes op i en uafhængig instans. En sådan institutionalisering vil kunne sikre børnene en uafhængig og (mere) ens sagsbehandling på tværs af den forskellige kommunale praksis. Dette kan ses som en væsentlig retssikkerhedsmæssig anerkendelse af

børnenes borgerrettigheder. Disse skal særligt tilgodeses, da der er tale om udsatte børn og unge. En sådan instans vil ydermere kunne bibringe samfundet væsentlig viden og dokumentation om anbringelse, med vægt på implikationerne af hhv. kontinuitet og brud i børns liv.

4. Lovforslagets fjerde hovedelement falder udenfor Børn & Familiers område, og vi har derfor ingen bemærkninger til dette.

Med venlig hilsen

Jesper Hartvig Thomsen
Formand

Gitte Kirkeby
Administrations- og udviklingschef

Børn & Familier
Forum for udviklings i socialt arbejde
Bratskovvej 36, 1. sal
2720 Vanløse
Tlf 3325 8806
Mail: gsk@boernogfamilier.dk

Velfærdsministeriet
Departementet,
Att: Dan Holmgren
Holmens Kanal 22,
1060 København K

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service, jfr. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008, som senest ændret ved § 1, nr. 8-11, i lov nr. 549 af 17. juni 2008 (kontinuitet i anbringelsen m.v.) . Departementets j.nr. 2008-7989.

Velfærdsministeriet har i en mail fra 28. november 2008 sendt forslag til lov om ændring af lov om social service jfr. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008, som senest ændret ved § 1, nr. 8-11, i lov nr. 549 af 17. juni 2008 (kontinuitet i anbringelsen m.v.) i høring i Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Ad nr. 1: Den nye § 68 a skal vel nævnes i 48, stk. 1.

Ad nr. 5: Da den nye § 62, stk. 5 er enslydende med mulighederne i den eksisterende § 62, stk. 4 og det opfattes, at det har været lovgivers mening at give yderligere muligheder for anvendelse af en udvidet genbehandlingsfrist for de små børn, foreslås det at slette ”i særlige tilfælde” i den nye § 68, stk. 5, 1.pkt.

Ad nr. 13: Det foreslås at præcisere i den nye § 68, stk. 3, 2.pkt., hvornår de 6 måneder skal løbe fra, f.eks. fra anmodningen om hjemtagelsen eller fra afgørelsen om hjemtagelsen. Vi foreslår, at det bliver fra anmodningen om hjemtagelsen, da perioden ellers kan blive en ret lang.

- Det foreslås at overveje, hvorvidt den nye § 68a skal tilføjes i den nye § 68, stk. 3, nr. 3.

15. december 2008

J.nr. 0000487-08
Cpr.nr.

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk
EAN-nr: 57 98 000 35 48 21

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ad nr. 15: Det bør evt. overvejes, hvorvidt der skal sættes en frist for det sociale nævn til at tage stilling til en evt. klage over afslag fra kommunalbestyrelsen på afvisning af at behandle en anmodning om hjemvisning, idet der er tale om en indgribende foranstaltning.

Ad nr. 17: Det foreslås, at § 68, stk. 5, som bliver stk. 9 ændres til: træffe afgørelse om, der er behov for efterværn og i givet fald træffe afgørelse om hvilke foranstaltninger, der skal iværksætte efter § 76.

Ad nr. 18: Det foreslås, at der også nævnes § 58 i den ny § 68a, 1.pkt.

- Det foreslås, at der tilføjes følelsesmæssig foran tilknytning i den ny § 68a, 1.pkt..

Ankestyrelsen har følgende bemærkninger til lovforslaget almindelige bemærkninger :

Ad nr. 5: Det foreslås at tilføje unge også.

Ad nr. 5.1: Vi synes, at det er for vidtgående i 4 afsnit i 5.1, 2.pkt. at sige, at det gælder uanset, at de forhold hos forældrene, som har begrundet anbringelsen viser sig kun at være midlertidigt forbedret. – Dette vil være situationen i nogle tilfælde.

Ad. nr. 5.5: Det foreslås at præcisere målgruppen for effektmålingen, jfr. 1. pkt.

Ankestyrelsen har følgende bemærkninger til bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Ad nr. 18: Vi finder det vigtigt, at det tydeliggøres, at den ny § 68 a ikke er subsidær til § 58, men er en valgmulighed som kommunen kan bruge, hvis barnet har opnået en stærk tilknytning til anbringelsesstedet uanset anbringelsesgrundlag eller ej.

- Det foreslås, at det præciseres, at den unge over 15års samtykke til fortsat anbringelse er et informeret samtykke.

Venlig hilsen

Merete Forum Petersen

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Dan Holmgren

Den 12. december 2008

Vedrørende svar på høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.)

Jnr 03.06.00 K04
Sagsid 000200490

Velfærdsministeriet har ved e-mail fra den 28. november 2008 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.). KL er bekendt med, at forslaget er den første del af et større udspil om et styrket indsats over for udsatte børn og unge og deres forældre, Barnets Reform, som partierne bag forhandlingerne om satspuljen er enige om at drøfte i 2009.

Ref JBS
jbs@kl.dk
Dir 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

KL skal indledningsvis gøre opmærksom på, at KL tager forbehold for en eventuel eftersendelse af supplerende bemærkninger, da det ikke har været muligt at få høringssvaret politisk behandlet inden for svarfristen.

Dernæst skal KL ligeledes gøre opmærksom på, at forslagene er både udgiftsdrivende og på flere punkter begrænser kommunernes råderum og styringsmuligheder. KL tager derfor også forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende generelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.):

Det er generelt positivt, at der nu sikres større kontinuitet og stabilitet i anbragte børns liv. I den forbindelse er det særligt positivt, at der for de mindste børn, der er anbragt uden for hjemmet, sikres mere stabile og trygge rammer i deres første leveår. KL hilser det også velkomment, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om en hjemgivelsesperiode i alle anbringelsessager, så hjemgivelsen for barnet ikke opleves så abrupt. Endelig er det positivt, at den fastsatte aldersgrænse på 6 år for hjælp til psykologisk behandling på krisecentre med dette forslag ophæves.

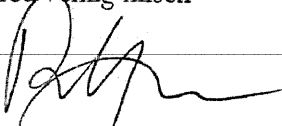
KL har tidligere i forbindelse med høringen om Betænkning om retssikkerhed i anbringelsessager udtrykt sin betænkelighed ved muligheden for at opretholde en anbringelse alene med henvisning til barnets tilknytning til anbringelsesstedet. Dette vil efter KL's opfattelse i nogle situationer kunne skabe et forventningspres fra fx plejefamilier, som har vanskeligt ved at affinde sig med, at plejebarnet hjemgives. Dette lægger ofte et stærkt pres på både plejebarn og kommune for at opretholde plejeforholdet. KL kan derfor ikke umiddelbart støtte dette forslag.

Forslaget om at udvide de sociale nævns og Ankestyrelsens beføjelser for så vidt angår kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelsesperioden og hjemgivelsesperiodens længde bygger efter KL's opfattelse på manglende tillid til kommunernes faglige ekspertise på børneområdet. Med Anbringelsesreformen blev der lagt op til, at Ankestyrelsen skulle følge kommunernes sagsbehandlingspraksis gennem nye og udvidede kontrolforanstaltninger, blandt andet ved hjælp af praksisundersøgelser og målrettede stikprøveundersøgelser. Det kan derfor undre, at der igen lovgivningsmæssigt indføres kontrolmekanismer for det sociale nævn og Ankestyrelsen.

KL er desuden meget bekymret for fagligheden på området og ser de sociale nævns og Ankestyrelsens udvidede beføjelser som udtryk for, at juraen kan komme forud for det socialfaglige i børnesagerne. Det er KL's indtryk, at hverken de sociale nævn eller Ankestyrelsen er i besiddelse af den tilstrækkelige socialfaglige indsigt og praktiske erfaring fra området, som er helt afgørende i børnesager på linje med det juridiske. Ændringen vil efter KL's klare opfattelse ikke bidrage til en styrkelse af indsatsen overfor udsatte børn, unge og deres familier.

- ./. KL's bemærkninger til de enkelte forslag i udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.) er vedlagt som bilag.

Med venlig hilsen

Ralf Klitgaard Jensen

BILAG

Høringssvar til de enkelte forslag i udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.)

KL har følgende konkrete bemærkninger til de enkelte forslag i udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.):

1. Anbringelse i 3 år af børn under 1 år
2. Hjemgivelsesperiode på op til 6 måneder
3. Anbringelse uden tidsbegrænsning som følge af tilknytning til anbringelsesstedet
4. Psykologhjælp til alle børn uanset alder, der opholder sig på et krise-center
5. Specifikke bemærkninger til enkelte af de foreslåede bestemmelser

1. Anbringelse i 3 år af børn under 1 år

Forslaget indebærer, at de kommunale myndigheder (børn og ungeudvalget) gives mulighed for i særlige tilfælde at anbringe 0-1 årige børn i op til tre år uden krav om genbehandling af sagen. KL anerkender, at formålet med forslaget er at sikre barnet stabile og trygge rammer i sine første leveår.

KL vil gerne have beskrevet, hvad der menes med henholdsvis en afvisning af en begæring om hjemgivelse og at kommunalbestyrelsen ikke finder grundlag for at hjemgive barnet. I det ene tilfælde skal kommunalbestyrelsen realitetsbehandle sagen i det andet skal sagen forelægges for børn- og ungeudvalget. KL har meget vanskeligt ved at se, hvad der menes i den foreslåede § 68, stk. 6, særligt er det vanskeligt at forstå indholdet i stk. 6, nr.

2. KL vil meget gerne vide om 2. pkt. i stk. 6, nr. 2 også gælder for forslaget om anbringelse i 3 år af børn under 1 år. Ifølge bemærkningerne under 5.1. afsnit 7, som omhandler anbringelse i tre år af børn under et år, fremgår den samme tekst som i stk. 6, nr. 2, 2. pkt.

KL ønsker ligeledes oplyst, hvori forskellen er mellem en anbringelse i 3 år og en almindelig anbringelse. Anbringelsen skal vel i begge tilfælde ophøre, når formålet er nået og når anbringelsen ikke længere opfylder sit formål?

Den 12. december 2008

Jnr 03.06.00 K04
Sagsid 000200490

Ref JBS
jbs@kl.dk
Dir 3370 3276

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/5

Samtidig har forældrene mulighed for i begge tilfælde at begære hjemgivelse af barnet. KL er opmærksom på, at kommunalbestyrelsen kan afvise en begæring om hjemgivelse i de tilfælde, hvor barnet er anbragt i 3 år. Dette kan dog kun ske, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene. I den forbindelse ønskes oplyst, hvorledes kommunalbestyrelsen skal vurdere dette uden at realitetsbehandle sagen.

KL skal gøre opmærksom på, at der med en anbringelse af barnet i 3 år kan opstå samarbejdsvanskeligheder mellem både kommunen og forældrene og anbringelsesstedet og forældrene. Dette kan give kommunerne en del merarbejde ligesom det for barnet kan give en del uro. Samtidig med anbringelsen skal kommunen løbende vurdere, om der skal laves en forældrevevneundersøgelse af forældrene med henblik på eventuel adoption.

2. Hjemgivelsesperiode på op til 6 måneder

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen forpligtes til altid at træffe afgørelse forud for en hjemgivelse og fastsætte en hjemgivelsesperiode på op til seks måneder, når et barn eller en ung hjemgives fra en anbringelse. Kun i særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode. KL anerkender, at formålet med forslaget er at sikre anbragte børn og unge en veltilrettelagt hjemgivelse og give kommunalbestyrelsen en periode til at vurdere, om anbringelsen evt. skal oprettholdes uden samtykke.

For så vidt angår forslaget om de sociale nævn og Ankestyrelsens udvidede beføjelse vedr. kommunalbestyrelsens afgørelser om hjemgivelsesperioden og dennes længde, vil dette forslag efter KL's vurdering dels forrykke balancen mellem det lokale og det centrale niveau, dels vil det være uhenigtsmæssigt, at en myndighed, som senere kan blive inddraget i forbindelse med en evt. klagesag, selv har været involveret direkte i sagsbehandlingen, som der i lovforslaget lægges op til.

KL stiller sig undrende overfor, at det via det sociale nævn og Ankestyrelsens egen drift beføjelse, gøres muligt at sende en afgørelse tilbage til kommunalbestyrelsen til fornyet afgørelse alene fordi ankeinstanserne vurderer noget andet. Der er altså ikke tale om, at kommunen har undladt et skridt i sagsbehandlingen, men derimod er der tale om en afgørelse, som for ankeinstanserne at se, ikke i fornødent omfang er til barnets bedste. Hjemgivelsessagen kommer således til at blive afgjort tre gange – først af kommunen, dernæst af ankeinstanserne og så igen af kommunen. Herefter kan forældremyndighedsindehaveren anke sagen både til det sociale nævn og til Ankestyrelsen. Med forslaget skabes for KL at se dels en ankeadgang ad bagvejen for de parter, som ikke har partstatus, dels en forlængelse af sagens en-

delige afgørelse til gene for de involverede. Efter KL's bedste overbevisning er dette i modstrid med hele tankegangen bag borgerens retssikkerhed i den sociale lovgivning.

Endelig er det for KL vanskeligt at se, at det sociale nævn eller Ankestyrelsen er mere kvalificeret til at vurdere, hvad der i en hjemgivelsessituation tager mest hensyn til barnets bedste. Modsat den kommunale medarbejder, som kender både familien, anbringelsesstedet og som har talt med barnet eller den unge, har det sociale nævn eller Ankestyrelsen med sin juridiske tilgang ingen konkret faglig indsigt i, hvordan man bedst muligt imødekommer det enkelte barns behov.

For KL er det vigtigt, at barnets tarv er i centrum. Barnets tarv kommer ikke i centrum ved, at flere aktører får mulighed for at kigge hinanden over skuldrene. Med forslaget vil der være stor risiko for, at Ankestyrelsen vil blive brugt som løftestang i sager, hvor forskellige fagpersoner er fagligt uenige om mål og midler. KL vil i stedet foreslå, at der fokuseres mere på at kvalificere det tværfaglige samarbejde og den gensidige anerkendelse og tillid på tværs af fag- og sektorgrænser.

KL undrer sig over at ordlyden i forslagets § 65, stk. 1 ikke er enslydende med ordlyden i § 65, stk. 1, e). Hvad skyldes denne forskel?

3. Anbringelse uden tidsbegrænsning som følge af tilknytning til anbringelsesstedet

Forslaget indebærer, at de kommunale myndigheder (børn og ungeudvalget) gives mulighed for at videreføre en anbringelse, som ikke følger de almindelige regler om genbehandling. Denne afgørelse kan træffes, selv om der ikke længere er grundlag for en anbringelse efter § 52 eller § 58, hvis barnet er blevet særligt knyttet til anbringelsesstedet. KL anerkender, at formålet er at tilgodese hensynet til barnets behov for trykke og stabile opvækstvilkår ved at vægte barnets mangeårige tilknytning til for eksempel plejefamilien højere end forældrenes ønske om at hjemgive barnet.

KL er betænkelig ved at opretholde en anbringelse alene med henvisning til barnets tilknytning til anbringelsesstedet. Dette vil efter KL's opfattelse i nogle situationer kunne skabe et forventningspres fra fx plejefamilier, som har vanskeligt ved at affinde sig med, at plejebarnet hjemgives. Dette lægger ofte et stærkt pres på både plejebarn og kommune for at opretholde plejeforholdet. KL kan derfor ikke umiddelbart støtte dette forslag.

KL vurderer, at kommunerne med forslaget vil skulle afdække en række nye forhold omkring barnet eller den unge til brug for forelæggelsen for børn-

og ungeudvalget, herunder blandt andet foretage en helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til selve anbringelsesstedet og til anbringelsesstedets omsorgspersoner, samt barnets eller den unges tilknytning til netværk og omgivelserne i form af for eksempel daginstitution, skole, fritidsinteresser mv.

KL har herudover samme spørgsmål og bemærkninger til dette forslag, som under punkt 2. om anbringelse i 3 år af børn under 1 år.

4. Psykologhjælp til alle børn uanset alder, der opholder sig på krisecenter

Forslaget indebærer, at alle børn uanset alder, der følger med deres mor på krisecenter modtager psykologbehandling, således at de får hjælp til at komme igennem deres traumatiske oplevelser. Forslaget er en udvidelse i forhold til gældende regler, hvor forpligtelsen alene omfatter børn, der er fyldt seks år.

KL har tidligere i forbindelse med høring vedr. L 154 anerkendt, at børn, som i en længere periode har opholdt sig på krisecentre, har brug for støtte og vejledning. Det er dog stadig KL's opfattelse, at det også for disse børn er vigtigt, at de faglige medarbejdere kan skønne, hvilken og hvor meget støtte det enkelte barn har behov for. KL er således stadig af den opfattelse, at børn på krisecentre allerede i dag er omfattet af kommunernes pligt til at stille rådgivning og støtte til rådighed for børn med særlige behov.

KL er dog enig i, at børn, som i en længere periode har opholdt sig på et krisecenter, kan have behov for psykologisk hjælp til at bearbejde oplevelsen. KL finder dog, at den foreslåede forpligtelse til automatisk at give alle børn på krisecentre psykologhjælp strider mod princippet om, at kommunen i den enkelte sag ud fra individuelle og konkrete forhold træffer beslutning om karakteren og omfanget af den støtte, som kan afhjælpe det pågældende barns vanskeligheder.

Endelig skal KL kraftigt opfordre til, at det af loven eller på anden vis ekspliciteres, hvilken kommune, som er forpligtet til at tilbyde støtten. Der er en del forvirring om finansieringsansvaret i forbindelse med støtten til kvinder og børn, der opholder sig på krisecentre. KL går ud fra, at forpligtelsen placeres hos den kommune, hvor kvinden og børnene havde bopæl forud for deres ophold på krisecentret og ikke hos den kommune, hvori krisecentret er beliggende.

5. Specifikke bemærkninger til enkelte af de foreslåede bestemmelser

KL undrer sig over, at "kommunalbestyrelsen" ændres til "myndigheden" i servicelovens § 48, stk. 1. Efter retssikkerhedsloven er det til hver en tid kommunalbestyrelsen, der har ansvaret uanset den lovgivningsmæssige pligt til at nedsætte et børn- og ungeudvalg.

Dernæst undrer KL sig over, at § 52 er ændret til § 52, stk. 3, i forslagets § 68, stk. 1. Servicelovens § 52, stk. 4 og 5 er efter KL's opfattelse også foranstaltninger, der erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter § 52, stk. 3.

Endelig undrer KL sig over, at der i forslagets § 68, stk. 1, henvises til § 76. Henvisningen burde vel være til § 68, stk. 9 (gamle stk. 5).

Hvis ovenstående bemærkninger giver anledning til spørgsmål kan disse rettes til konsulent Jessie Brender Olesen på telefon 33 70 32 76 eller e-mail jbs@kl.dk

Foreningen af Statsforvaltningsjurister

Nykøbing, den 12. december 2008

Til Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att.: E-boern@vfm.dk

Svar på: Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.)

Tak for høring af 28. november 2008 vedrørende ændring af serviceloven f.s.v. angår kontinuitet i anbringelsen m.v. Forslaget findes udmærket.

I lovforslagets punkt 2 er der ikke nogen henvisning til servicelovens §§ 57 a og b?

Er reglerne om forældre- og ungepålæg tænkt med ind i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, Til § 1, Til nr. 12, midterste afsnit (hvor der henvises til, at alle foranstaltningstyper er nævnt i § 52, stk. 3)?

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, Til § 1, Til nr. 17, fremgår ikke, hvad konsekvensen er, hvis kommunen ikke træffer afgørelse senest 6 mdr. forud for den uunggans fyldte 18. år? (For børn anbragt inden den 1.07.03 er der refusion fra den oprindeligt anbringende kommune. Der er ikke brud i anbringelsen, selvom 6 mdr.'s fristen ikke overholdes over for den unge – eller er handleplanen brudt? med den følge, at retten til refusion ophører?)

Det kan forekomme lidt tungt at læse, når de gældende stykker i de paragraffer, hvor der er ændringsforslag, ændres flere gange undervejs i forslaget. Det gælder punkterne 13/15 og 21/22 og 23/24. F.eks. i punkt 15: "Stk. 3 – 5 bliver herefter stk. 7 –9".

Med venlig hilsen
Lene M. Larsen
formand

11/

Marlene Svendsen

Fra: Niels Andersen [na004@FOA.DK]**Sendt:** 12. december 2008 09:47**Til:** Børneenheden, Velfærdsministeriet**Emne:** VS: Høringsfrist den 12. december 2008

Herved bemærkninger fra LFS til forslag til lov om ændring af lov om social service(kontinuitet i anbringelsen mv.):

Vedr. punkt 1 er vi uenige i de 3 år, synes det er lang tid i forhold til forældrenes retssikkerhed. Vi kan være bange for at travle sagsbehandlere nedprioriterer sagen og ikke får arbejdet på at få forældrene op at stå under barnets anbringelse. Efter genbehandling af sagen, og hvis der ikke er sket bedring hos forældrene, kan der jo fastsættes en flerårig periode, før sagen tages op igen. Så vi vil fastholde de 2 år, som det er nu.

Punkt 2, 3 og 4 er vi enige i.

Synes det er oplagt at sikre at børn får psykologhjælp på et krisecenter.

Med venlig hilsen

f. LFS

Niels Andersen

Velfærdsministeriet
E-mails til E-boern@vfm.dk

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDER

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 15/12-08
J.NR.
540.47.19670

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.)

Institut for Menneskerettigheder har den 1. december 2008 modtaget forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.) med anmodning om eventuelle bemærkninger.

Instituttet har af ressourcemæssige årsager desværre ikke mulighed for at foretage en detaljeret gennemgang af lovforslaget. Instituttet finder det imidlertid af stor vigtighed og positivt, at der med lovforslaget foreslås regler, som kan medvirke til at sikre stabilitet og kontinuitet for anbragte børn, ligesom et af de centrale elementer er at sikre hensynet til barnets tarv. Dette hensyn er i overensstemmelse med Børnekonventionens artikel 3, hvorefter barnets bedste interesse skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn.

De foreslåede regler om kontinuitet i anbringelsen mv. er imidlertid af indgribende karakter, og det er derfor vigtigt, at der er bedst mulige retssikkerhedsmæssige garantier både i relation til barnet eller den unge samt til de biologiske forældre. Generelt bør der lægges vægt på, at barnet eller den unge og de biologiske forældre gives grundig oplysning om betydningen af indgrebene samt får adgang til støtte og rådgivning i forbindelse med sagens behandling, herunder information om bisidderordning. Det er samtidigt af stor vigtighed, at barnet høres, og at barnets synspunkter løbende inddrages i beslutningsprocessen, så det fremgår, hvordan barnet oplever forløbet. Der kan herved henvises til Børnekonventionens artikel 12 samt servicelovens § 46, stk. 3. Samtidigt er det vigtigt, at eventuelle konflikter mellem myndigheder og forældre minimeres under hensyn til den belastning en sådan konflikt typisk har for barnet eller den unge. De fleste anbringelser sker frivilligt, og det er vigtigt, at barnet bevarer tilknytning til sin familie, som forhåbentligt vil være det netværk, som fortsat er der, når anbringelsen ophører.

Det er endelig instituttets opfattelse, at lovforslaget tilsyneladende ensidigt har fokus på de biologiske forældres rolle i forbindelse med manglende kontinuitet i anbringelsen. Det er imidlertid af afgørende betydning, at der er samme fokus på kommunernes rolle. Der ses således f. eks. efter forslaget til ny § 68 a kun mulig-

hed for at fastholde anbringelser, når forældre hjemtager barnet/den unge, men ikke når kommunen hjemgiver, uanset barnets tilknytning til anbringelsesstedet. Det er instituttets opfattelse, at når en kommune træffer en afgørelse om hjemgivelse, bør der være en tilsvarende mulighed for, at barnet og dets biologiske forældre med accept af anbringelsesstedet kan fastholde en anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Der henvises til j.nr. 2008-7959.

Med venlig hilsen

Birgitte Kofod Olsen
Vicedirektør

Høringssvar til "Forslag om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.)"

Jeg tillader mig hermed at indsende mit eget høringssvar. Min baggrund er, at jeg er forælder til et barn, der er infantil autist og svært mentalt retarderet. Han er i dag på institution. Jeg har i tidernes løb været udsat for sagsbehandling i alle afskygninger fra den værste og ulovlige - til den bedste man kan tænke sig. Da det var værst blev mit barn udsat for groft omsorgssvigt af det offentlige og vi blev holdt i et tvangsmæssigt greb af trusler og ulovlig sagsbehandling, mens han var under døgnafstning i næsten plejemæssigt omfang.

I de seneste 8-9 år har vi været i den anden grøft. Vi har en forældrestyret anbringelse med fuld frihed. Det er noget af det mest stabile, man overhovedet kan se. Kun ét anbringelsessted og et super samarbejde mellem forældre og fagfolk. Det har også udmøntet sig i en meget detaljeret handleplan. Den beskriver forholdene omkring hjemtagelse med fuld hensyntagen til barnets behov - med inddragelse af fagfolk - og i øvrigt på os forældres opfordring. Der er således tale om en handleplan som opfylder alle lovforslagets intentioner. Desværre bliver nogle af beslutningerne i selv en så gennemarbejdet handleplan gjort ulovlige af forslaget. Så må der være noget galt med lovforslaget.

Lad mig først slå fast, at ingen jo kan være uenige i intentionerne i lovforslaget. Det er godt at skabe stabilitet i anbringelserne. Det er godt at hjemtagelser planlægges og sker gradvist - og selvfølgelig er barnets tilknytning en faktor, som må indgå med betydelig vægt, når et barns fremtid skal vurderes. Så langt er vi enige. Ser man på vores handleplan, er det da også faktorer, som allerede er beskrevet og taget højde for.

Der hvor lovforslaget fejler er overordnet set, at man slet ikke har taget højde for den spændvidde, der er i anbringelser og de betingelser, der er under sagsbehandlingen. Lovforslaget skærer alle over en kam og fjerner gode forældres mulighed for at beskytte deres børn. Det er ikke et børneperspektiv.

Samtidig burde man ikke bare fokusere på de få skift, der skyldes forældrene, men også på de mange skift, der skyldes forvaltningen. Det er klart flere. Det er ikke længe siden et barn pludselig blev afhentet i et anbringelsessted og ført over på et andet uden overhovedet at være inddraget. Skal der ikke også ske en skånsom overflytning her? skal der ikke ske en gradvis overgang, når en plejefamilie opsiger sin aftale med kommunen? Skal der ikke også opfordres til at lave en gradvis indslusning i anbringelser, så vi kan komme af med de tilfælde, hvor børn aldrig kommer over anbringelses-chocket?

Generelt om lovforslaget

Jeg kunne have lyst til at stille nogle spørgsmål som indledning:

- Sig mig – anser I forældre til handicappede børn på institution som en slags forbrydere?
- Hvis ikke I gør det, hvorfor skal vi og vore børn så straffes?

Udgangspunktet i lovforslaget er, at forældre til anbragte børn er dybt uansvarlige og at de derfor ikke skal have ret til at bestemme noget. Det udgangspunkt holder slet ikke – og det ses lettest i sager om handicappede børn.

Udgangspunktet er også, at sagsbehandlingen altid foregår efter barnets tarv, og at man derfor i meget vidt omfang kan klare sig uden retsgarantier. Det udgangspunkt holder heller ikke. Der er masser af eksempler på det modsatte.

Derfor er det meget betænkeligt, at hovedparten af forslagene går ud på at fratage børn og forældre mulighed for en retsafgørelse.

Jeg mener forslaget er meget problematisk. **Lovforslaget bør derfor nøje undersøges for om det overholder menneskerettighederne.** Forslaget bør også vurderes ud fra **handicapkonventionen**.

- Er det i overensstemmelse med menneskerettighederne at fratage dybt ansvarlige forældre til handicappede børn retten til at beskytte deres barn uden en dom?
- Er det i overensstemmelse med menneskerettighederne at frihedsberøve handicappede børn og unge i op til 6 måneder helt uden mulighed for en retsafgørelse?
- Er det i overensstemmelse med menneskerettighederne at holde en familie adskilt, hvis barnet selv gerne vil hjem, forældrene gerne vil have barnet hjem – og der ikke nogen risiko for barnet i hjemmet?

Det er svært at se børneperspektivet i dette lovforslag, fordi:

- Frivilligt anbragte børn, som flygter hjem til forældrene for at undgå f.eks. vold fra andre beboere på anbringelsesstedet, mod deres vilje kan hentes tilbage af politiet, og anbringes med tvang i op til 6 måneder uden en retskendelse.
- Frivilligt anbragte børn, som gerne vil hjem til deres forældre, kan efter en enkelt omgang i retsmaskineriet tilbageholdes til de bliver 15 år imod deres vilje – og uden at få ret til en genoptagelse af sagen.

Det virker også som om lovforslaget bygger på en mangelfuld og misforstået analyse af problematikkerne omkring hjemtagelser.

Kun et mindretal af hjemtagelser sker på forældres foranledning. I de relevante tilfælde vil der ofte være en frivillig hjemtagelsesperiode. At der kun er fire tvangsmæssige hjemtagelsesperioder i 2007 betyder jo ikke at muligheden ikke bruges. Normalt vil der være en helt frivillig ordning. Desuden er der jo også 65 tilfælde, hvor en hjemtagelse afløses af en tvangsmæssig anbringelse. Set i relation til de kun 390 hjemtagelser, der sker på forældres foranledning overgår næsten hver sjette frivillige anbringelse til tvang. Lovforslaget bygger på myter.

Der jo rigtig mange andre grunde til at børn kommer tilbage i hjemmet for siden at blive genanbragt. Mange af disse tilfælde er faktisk fornuftige og følger barnets tarv. En plejefamilie opsiger aftalen. Barnet hjemsendes til forældrene mens man finder en ny plejefamilie i løbet af nogle måneder.

Endelig er der de tilfælde, hvor forældrene er dybt ansvarlige. Barnet hjemtages for at beskytte barnet mod overlast på institutionen. Et barn mobbes af andre børn på stedet og udsættes for fysisk vold eller voldtægt. Forældrene hjemtager barnet, selvom de hellere så en god anbringelse, som hjalp barnet.

En sagsbehandler ser sjældent et anbragt handicappet barn - og ved generelt meget lidt om børnene. Derimod er forældrene helt normale og kender børnene. Det er ikke underligt, at de gode forældre tager bedre beslutninger. Derfor er de bedst til at varetage børnenes interesse - også under en anbringelse. Den ret bliver de frataget.

Ja - man hjælper måske nogle børn - men det bliver helt klart på bekostning af andre - og **det bliver især på bekostning af de handicappede børn, som har gode fornuftige forældre**. Det bliver også på bekostning af retssikkerheden - disse handicappede børn kan ikke selv sige hvad de vil - og nu kan de "stjæles" af det offentlige på en formodning og en fejltolkning af barnets interesse.

Lovforslagets enkelte dele

3 års genoptagelsesfrist ved anbringelse af små børn

Det er vanskeligt at diagnosticere små børn. I vores sag var lægerne først overbeviste om, at der var tale om understimulering af et barn - dengang var han ca. 1 år gammel. Man talte bag vores ryg om omsorgssvigt. Heldigvis kom den rigtige diagnose fra børnepsykiateren: Infantil autisme og siden også svært mentalt retarderet.

Rigtig mange børn anbringes eller tvangsanbringes på fejldiagnoser. Derfor er der også for små børn vigtigt, at en sag kan genoptages.

Det er måske endnu vigtigere, at forældre under en anbringelse kan få ret til at sende deres barn til børnepsykiatrisk undersøgelse, så barnet kan blive udredt rigtigt. Det kan de ikke få ret til i dag. Ankestyrelsen kan kun give en henstilling. Forældre til et fejldiagnosticeret handicappet barn har i dag ikke mulighed for at få en sag på ret køl. Uden mulighed for genoptagelse af en sag, vil antallet af henstillinger falde - hvilket ikke er til gavn for børnene.

Eksempel: I den værste sag jeg har kendskab til fastholdt kommunen sin afvisning af autisme for et barn med infantil autisme i mange år. Det tog 5 år før Ankestyrelsen kom med en henstilling - yderligere 1,5 år før barnet blev diagnosticeret og endelig efter 8 år fik barnet den rette specialpædagogiske behandling.

Forslag:

- 1) Tilføj, at forældre skal kunne klage sig - ikke til en henstilling - men derimod en afgørelse om, at barnet skal undersøges. Det kan man ikke i dag.
- 2) Tilføj, at ved væsentligt ændrede forudsætninger, f.eks. en ændret diagnose, skal sagen genoptages.

Administrativ fastsættelse af en hjemgivelsesperiode

I langt de fleste sager, hvor det er relevant, finder forældre og forvaltning selv ud af en fornuftig hjemgivelsesordning. Her rammer lovforslaget ikke, for det er noget man i forvejen gør.

Jeg vil derfor fokusere på de steder, hvor lovforslaget går imod barnets tarv, hvor der er en konflikt omkring barnet og hvor lovforslaget vil betyde dårligere forhold for børn.

Det nye er, at man indfører tvang i frivillige anbringelser – og at man gør det på en måde, så man fratager forældre og børn mulighed for enhver retsafgørelse. Den tvang man indfører er derfor langt mere problematisk end en tvangsanbringelse med de sædvanlige regler.

- Administrativ frihedsberøvelse af en barn mod dets vilje i op til 6 måneder uden dom.
- Administrativ fratagelse af forældrenes værgeforpligtelser i op til 6 måneder uden dom

Når tingene vendes på hovedet

Hjemtagelse er et komplekst område, fordi der skal tages højde for hele viften af problemstillinger. Man kan måske lettes se det ved at forestille sig modsætningen - nemlig når barnet skal flyttes fra forældrene og hen på et anbringelsessted. Her er den normale metode en øjeblikkelig og meget brutal adskillelse mellem forældre og barn. Det er meget sjældent, at de tanker om gradvis tilvænning tænkes i den situation.

I vores sag havde vi forældre en sådan fornuftig plan for en overgangsperiode til anbringelse. Hvis anbringelsen skulle lykkes var det vigtigt, at vores barn ikke startede med at blive bange og få modstand mod stedet. Kommunen var imod. Med fagfolkenes hjælp fik vi overtalt kommunen.

Det betyder jo ikke, at man skal lave samme gradvise indslusning i en anbringelse af et barn, der har været udsat for grov vold i hjemmet. Her må man handle øjeblikkeligt for at beskytte barnet.

To slags hjemtagelser

Nøjagtig de samme hensyn skal tages ved hjemtagelse. I mange tilfælde vil det fornuftige være en aftale om gradvis hjemtagelse, hvor man kan lave den nødvendige støtte og evaluere om det nu også er det bedste for barnet, så man evt. kan afbryde den.

Der er imidlertid også hjemtagelser, hvor en hjemtagelse må foretages her og nu for at beskytte barnet. Vi skal ikke have tilfælde, hvor politiet sættes til at tvinge en voldtaget pige tilbage til sin krænker på bostedet uden retskontrol.

Alle kan vel stadig huske de forfærdelige forhold TV2 dokumenterede på opholdsstedet "Strandvænget". Måske har man også set dokumentation for at børn

ofte udsættes for vold, mobning eller voldtægt fra andre beboere på opholdssteder. Der er også tilfælde, hvor et barn begynder på stofmisbrug under en anbringelse.

I disse tilfælde er det relevant for forældre at gribe ind for at beskytte deres barn øjeblikkeligt. Her kan det ikke afvente, at en kommune tager en afgørelse. Tager en kommune en forkert afgørelse i de tilfælde, bør den heller ikke kunne sættes i værk før den er vurderet af en egentlig retsinstans. Tænk igen på den situation, at en kommune bestemmer at en voldtaget pige skal blive på institutionen samme med sin krænker i 6 måneder (afgørelser med den grad af absurditet ER set).

Eneste retsgaranti skal efter forslaget være en almindelig klageadgang til det sociale nævn. Sagsgangen fra afgørelse over remonstration i kommunen til afgørelse i det sociale nævn vil typisk tage over 6 måneder. Det eneste en normal klageadgang sikrer er, at barnet ikke kan komme hjem uanset hvad.

Nogle eksempler kan vise problemstillingerne.

Eksempler på gode her og nu hjemtagelser:

På handicapområdet er hjemtagelser ikke særligt almindelige – og når de sker er det ofte øjeblikkeligt og for at beskytte barnet. Jeg kender tre helt klare tilfælde, hvor forældre har taget deres psykisk handicappede børn hjem fra en anbringelse.

- 1) på grund af svær mistrivsel og mange magtanvendelser (i kilovis) på institution
- 2) på grund af barnets svære selvskadende adfærd under anbringelse på institution
- 3) på grund af plejefamiliens manglede omsorg for barnet. Mistede bl.a. alle sine tænder.

I alle tre tilfælde har forældrene været truet med tvang – dog heldigvis uden at det har ført til tvangsanbringelse. Også personalet på anbringelsesstedet har været imod. For alle tre børn har den øjeblikkelige hjemtagelse betydet en langt bedre behandling. For to af dem har det endda sikret, at de er kommet i den rette pædagogiske behandling på en specialskole. Den ene er i en alder af 16-17 år endelig begyndt at tale for første gang i sit liv. Ville man der have lavet en lang hjemtagelsesperiode? Ville det efter lovændringen have givet tid til en egentlig tvangsanbringelse? Ville de børn være tvunget til at vente 6 måneder på det nødvendige skifte – eller ville de være blevet tvangsanbragt?

Man skal tænke på konsekvenserne for barnet. Altså minimum 6 måneder med fortsatte daglige magtanvendelser, svær selvskadende adfærd – eller manglende pleje. Hvad betyder det for et barn?

I disse eksempler vil en kommunal afgørelse om 6 måneders hjemtagelsesperiode være 6 måneders administrativ frihedsberøvelse uden dom. Det er noget, som ikke bør forekomme i en retsstat. Der SKAL en retsafgørelse til.

Eksempel på "rettidig omhu"

I vores egen handleplan har vi taget højde for hjemtagelse. For det første er formålet med anbringelsen alene at give vores barn den fagligt set bedste behandling og kompensation for sit handicap. Det er en hjælp for ham og for os. Hvorfor skulle vi dog tage ham hjem når det fungerer? Derfor har vi slet ikke behov for en gradvis hjemtagelse. Det er irrelevant. Han skal forblive anbragt til han er 18.

Hvis vores søn derimod kommer i svær psykisk fejludvikling, så ved man godt, at det er vores speciale derhjemme. Vi har før fået ham ud af en sådan tilstand. Hans problemer kan skyldes en anden beboer eller indre tilstande. Årsagen er ikke afgørende. Det afgørende er, at vi kan gribe ind inden problemerne vokser sig store.

Derfor har vi i årevis haft en forhånds aftale i handleplanen om at kunne tage ham hjem øjeblikkeligt, hvis han mistrives. Formålet med en sådan hjemtagelse vil dog for os være genanbringelse. Først hvis hans problemerne på anbringelsesstedet synes varige og uafvendelige vil han blive permanent hjemtaget.

Efter lovforslaget blive denne aftale ulovlig. Vi kan ikke bare hjemtage ham, når han mistrives, selvom alle har godtaget det på forhånd.

Bemærk også at den måde vi har gjort det også giver mulighed for at lave forhånds aftaler om at et barn i mistrivsel på anbringelsesstedet skal hjem? - overgives midlertidigt til et andet familiemedlem? - overflyttes til en midlertidig institution? - eller skal tilbage til institutionen igen. På den måde er både børn og forældre også klare over deres retstilstand.

Hvornår vil det gå galt – og hvorfor.

Det går galt, når en helt ny sagsbehandler pludselig skal træffe en alvorlig afgørelse, uden at kende sagen, uden at have tid til at sætte sig ind i den, og når hun er under et stort tidspres. Lovforslaget tvinger kommunerne til at tage en ganske vidtrækkende beslutning under netop de betingelser – og uden retskontrol.

Det er en klar fejl, at tage stilling til at det normale skal være en hjemgivelsesperiode – og at der kun i særlige tilfælde kan afviges herfra. Det vil få enhver uerfaren sagsbehandler til at tage den "normale" mulighed. Ingen i dette land har undersøgt hvor ofte det ene eller det andet er relevant. Derfor bør betingelserne beskrives langt bedre. Øverst blandt betingelserne bør muligheden for at beskytte barnet stå. Hertil kommer kortvarige anbringelser, Anbringelser, hvor man VED, at forældrene kan klare opgaven osv. Beskriv de ting, der skal overvejes – og lad være med at tage stilling til antallet. En stillingtagen til antallet binder nemlig ankenævnene urimeligt til **ikke at gå efter den for barnet bedste løsning**, men i stedet opprioritere den I på forhånd har valgt.

Forslag:

- 1) Forslaget om administrativt fastsat hjemgivelsesperiode fjernes helt. Hvis forældrene eller barnet er imod en hjemgivelsesperiode kræves en retsafgørelse

- 2) I stedet indsættes regler, der sikrer, at betingelserne for hjemtagelse er beskrevet og at der er taget stilling til begge de to alternativer i handleplanen:
  - a. Planlagt hjemtagelse fordi barnets eller forældrenes problemer er løst
  - b. Hjemtagelse på grund af barnets mistrivsel / flugt.
- 3) Hvis ikke man vil tage forslaget helt af bordet må det gøres helt klart, at en forhåndsftale i en handleplan skal respekteres og opfattes som en kommunal beslutning.

Permanent anbringelse uden mulighed for genbehandling

En anbringelse efter 3 år skal kunne gøres permanent uanset om det er frivillig eller tvangsmæssig. Når den er gjort permanent fritages den fra almindelige genoptagelsesregler, dvs. at man fjerner den fra almindelige retsafgørelser.

For det første skal der gøres opmærksom på, at rent faktisk gennemførte hjemtagelser under en tvangsanbringelse kun sker uhyre sjældent. I 2003 blev kun et eneste barn hjemgivet af ankestyrelsen. I 2007 er der kun 7 tilfælde, hvor et Børn & Ungeudvalg ikke tiltrådte en hjemgivelse. Kun i 4 tilfælde har Ankestyrelsen hjemgivet et barn og kun i 3 tilfælde har byretten hjemgivet et barn. Her kan man endda ikke vide i hvor mange tilfælde afgørelserne er anket af kommunen, så det samme barn optræder flere gange. Afhængigt af forudsætningerne for statistikken (som ikke er beskrevet præcist) gælder følgende: Det drejer sig altså kun om 3 børn i alt, hvis alle hjemgivelser er anket af kommunen – og op til 14 tilfælde om året, hvis kommunen ikke har anket en eneste af sagerne!

Det er meget svært at forestille sig, at det skulle være nødvendigt at sørge for, at det antal sættes yderligere ned. Ved videreførelse af en tvangsmæssig anbringelse sker de hjemgivelser fra stabile anbringelser, man frygter, slet ikke.

Derfor drejer forslaget sig i virkeligheden alene om at videreføre frivillige anbringelser med nedsatte retsgarantier. Endda retsgarantier som er endnu ringere end ved ordinære tvangsmæssige anbringelser. Samtidig forudsættes det, at der som udgangspunkt skal ske hjemgivelse, hvis plejeforholdet af anden grund bringes til ophør. Her synes det at gå helt galt.

Der er altså en vurdering af, at der ikke er en værdifuld tilknytning til familien, som man kan bygge videre på, men hvis opholdet afsluttes af en begivenhed, så skal barnet hjemgives. Det virker fuldstændig bagvendt. På den ene side kan frivillige anbringelser videreføres af en ordning som giver endnu mere tvang end i tvangsanbringelser – på den anden side vil der være en langt lettere hjemgivelse hvis nogle omstændigheder indtræffer.

Lad mig sige det med det samme. Dette forslag vil skabe store problemer begge veje. For det første vil det kunne skabe helt unødvendige tvangsanbringelser ud af

anbringelser, som burde være frivillige - for det andet vil det - på grund af de lempede betingelser for en tvang og det mindre arbejde med genoptagelser - kunne forlede kommuner til at tage denne arbejdsmæssigt lette løsning. Jeg tror at der vil være et økonomisk pres for at lave den lette løsning. Det kan også betyde et pres på den børnesagkyndige til at lave en usaglig vurdering.

Hvis anbringelsen afbrydes er der samtidig meget lempeligere betingelser for en hjemgivelse end ellers. Da anbringelser helt generelt er meget ustabile, vil man se hjemgivelser af børn, som i virkeligheden hellere skulle have været tvangsanbragt.

Det er klart, at hvis barnet opfatter en plejefamilie som sit hjem, og ønsker at blive dér, så er det rimeligt, at et sådant ønske følges - og det er rimeligt, at det forhold skal tages i betragtning og tillægges stor vægt, hvis forældrene kræver barnet hjem. Derfor kan jeg også fuldt støtte, at barnet over 15 år selv kan bestemme om det vil blive på anbringelsesstedet eller hjem at bo, hvis om grundlaget for en tvangsmæssig anbringelse ikke er til stede. Det er slet ikke noget nyt. Sådan er det allerede i dag.

Derimod virker det helt urimeligt, at en børnesagkyndig udtalelse skal kunne tilsidesætte barnets eget ønske, hvis barnet er under 15 år. **Barnet vil hjem, forældrene vil have barnet hjem - og betingelserne for tvang er ikke til stede. Det er da ikke at have en børnevinkel.** Hvis et barn udtrykker, at det helst vil være hos forældrene, nytter det ikke at borttolke barnet selv - og da slet ikke på grund af barnets loyalitet. Barnets loyalitet er jo netop et udtryk for barnets tilknytning til forældrene.

Det virker også urimeligt, at man vil bruge bestemmelser overfor små børn og udviklingshæmmede, der ikke selv kan svare for sig. Formålet med at fjerne genoptagelsesreglerne er jo at barnet ikke skal gå over være nervøs for en hjemgivelse. **Hvad er formålet med at fjerne genoptagelsen, hvis barnet alligevel ikke forstår hvad der sker?** Det kan da udelukkende være for at sænke forældrenes og børnenes retssikkerhed uden at give barnet noget til gengæld.

En genoptagelse sikrer bedre, at familien bliver hørt i sagen. De (desværre for få) tilfælde, hvor kommunerne får en henstilling om at gennemføre en børnepsykiatrisk undersøgelse af barnet, sker det typisk ved en genoptagelse af en sag. Et endnu ikke diagnosticeret barn kan derfor godt have en positiv interesse i en genoptagelse.

En børnesagkyndig undersøgelse laves typisk af én, som er økonomisk afhængig af indtægter fra kommunerne. Dvs. at vedkommende er i et økonomisk afhængighedsforhold til den ene part. For det andet er børnesagkyndige udtalelser subjektive udtalelser som ikke nødvendigvis er udtryk for sandheden.

Prøv at tænke på den børnelæge, der ikke så vores barns meget svære handicap, men blot mente at han var understimuleret. Prøv også at læse i Jydske Vestkysten (Nicklas sagen) om undersøgelsen, der konkluderede at barnet havde bedst af at blive på en institution barnet selv opfattede som et fængsel - og hvor konklusionen endda blev ændret til at være positiv for institutionen efter pres fra institutionen dagen før afleveringen. Skal en enkelt børnesagkyndig udtalelse alene kunne sende en sag helt væk fra retssystemet så sagen ikke genoptages? Nej - det bør ikke ske.

Det afgørende grundlag i lovforslaget vil være – og jeg citerer: "En psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndighedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet". Selvom der også nogle steder gøres opmærksom på at tilknytning til personer er vigtigt – og nogle ganske få steder gøres opmærksom på tilknytningen til forældrene er vigtig, så må det skrives meget klarere. Det bør være helt klart, at hvis der er bevaret god tilknytning til både forældre og personer på institutionen, så ER der noget at bygge på i hjemmet. Det må derfor være en betingelse at tilknytningen til anbringelsesstedet er både stor (familieagtig) og væsentligt større end til forældrene. Ellers skal der lægges vægt på, at familien, efter barnet fylder 18 år, da vil blive kontinuetsbærende.

Det skurrer i ørerne, når det beskrives, at bestemmelsen også vil kunne anvendes, hvis barnet har en tilknytning til stedet eller omgivelserne eller rammerne. Der bør helt klart være tale om tilknytning til personer. Det må være det helt afgørende. På en institution bør tilknytningen være så kraftig, at man vil flytte barnet med personen hvis denne flytter og har et ønske om at videreføre relationen.

Der bør være særligt skærpede krav til en så alvorlig afgørelse. Det må godtgøres, at det er yderst vigtigt for barnets hele fremtid. Som det fremstilles i lovforslaget skal det tværtimod være særligt let at tvangsanbringe på denne måde.

Misbrug ikke dette lovforslag til at fratage forældre indflydelse på deres børns vilkår under en anbringelse. Tænk på Strandvænget - manglende rettigheder til forældre og pårørende er forudsætningen for den type overgreb!

Eksempel:

Vi har som familie i vores egen sag arbejdet målrettet på, at give vores barn så stor tilknytning til pædagogerne som muligt. Det gør vi ud fra det faktum, at det er sundest for børn, at der er et tæt tilknytning til plejepersonalet. Når det lykkes godt er det også fordi vi forældre aktivt arbejder for det og fordi vi ved, at tilknytning BÅDE til os og anbringelsesstedet er et gode for barnet. Når der er en stor tilknytning til forældrene, skal det ikke kunne lade sig gøre at forhindre en hjemtagelse, selvom tilknytningen til stedet også er stor. Vi vil fortsat arbejde ud fra den filosofi. Men det er klart, at vores barn samtidig har en stor tilknytning til os.

Forslag:

- 1) Videreførelse af anbringelser uden genoptagelse begrænses til de tilfælde, hvor barnet selv ytrer ønske om det og er nervøs for at blive hjemgivet.
- 2) Børn der er uden mulighed for at ytre sig – eller som er imod en sådan afgørelse skal ikke tvinges ind i den. Og de skal ikke fratages retten til genoptagelse.
- 3) Er en fortsat anbringelse er nødvendigt af hensyn til barnet skal det foregå ved en almindelig tvangsfjernelse, med de sædvanlige genoptagelsesregler. Herunder skal der foregå en afvejning af barnets tilknytning til de nære omsorgspersoner. Ved fortsat tvangsanbringelse skal der også lægges vægt

på barnets tilknytning til personer på anbringelsesstedet og graden af tilknytning til forældrene.

Pligten til at tilbyde børn en psykologundersøgelse på krisecenter – uanset alder

Dette forslag synes OK – og uden handicaprelaterede problemstillinger.

Uudholdelige begrænsninger for gode forældre

Når alt dette er sagt, så er det gennem de senere år blevet klart, at begrænsningerne overfor forældre er blevet mere og mere uudholdelige, når grunden til at barnet er anbragt blot er, at barnet har et handicap. Det er urimeligt, at man rent juridisk fratages stort set hele sin udførende forældremyndighed, og at skiftende offentlige ansatte derfor i princippet kan behandle en selv og ens barn fuldstændig vilkårligt.

Det er f.eks. også urimeligt, at vore anbragte handicappede børn fratages al mulighed for handicapkompensation i hjemmet. Tilskud kræver, at hjælpen er **nødvendigt** for at barnet overhovedet kan komme i hjemmet. Vores barns plejebehov er ca. 12-15 gange så stort som et almindeligt barn. Vi passer ham fortsat i et omfang svarende til ca. én pædagogisk fuldtidsstilling. Til de 37 timer pr. uge har vi og vores barn ret til lige præcis **ingen hjælp**. Vi har ikke engang ret til at få tilskud til et kursus i vores barns handicap. Den kompensation vores svært handicappede barn skal have i hjemmet, må vi forældre selv klare både praktisk og økonomisk. Den er ikke **nødvendig**.

For vores handicappede barn er formålet, ligesom på et sygehus, at give et barn en professionel behandling. Ville I politikere lave regler om at et barn på sygehus skulle blive på sygehuset efter at være blevet rask, fordi barnet havde knyttet sig til én af sygeplejerskerne? eller at børn, som var blevet behandlet skulle have en hjemtagelsesperiode på op til seks måneder efter de havde været i behandling for et alvorligt benbrud. Nej - vel ville I ej. De forhold der er nødvendige overlader I helt til samarbejdet mellem læger og forældre. Giver det problemer - nej, det er virkelig undtagelsen.

Anbringelser af handicappede børn og børn af handicappede forældre bør ses ud fra et kompensationsprincip. Hvis ikke forældrene kan bedømmes til at være uansvarlige eller lignende bør de have fuld forældremyndighed - også under en anbringelse af deres barn. På den måde fungerer det i praksis i vores sag - og de 8-9 år med forældrestyring har været de mest stabile i vores barns opvækst. Derimod har de 5 år med forvaltningsstyring været rædselsfulde og betydet overgreb mod vores barn. Det er ikke uden grund, at vi har fået overladt ansvaret i vores sag - og at kommune fuldt ud bakker op om at de ikke selv skal bestemme.

Udover handicap er der også en række andre anbringelser, hvor forældrene selv har henvendt sig, og hvor forældrene er dybt ansvarlige, selvom de måske ikke magter omsorgen for deres barn. Så de forældre, som er ansvarlige, rækker også udover handicapområdet.

Med de tvangsforslag – og navnlig det med hjemtagelsesperiode i op til 6 måneder er der ikke længere tale om frivillige anbringelser. Derfor må man overveje at lave en ny type reelt frivillige og forældrestyrede anbringelser.

Da det er tredje gang jeg har påpeget, at I har glemt at sende lovforslag i høring hos handicaporganisationerne. Man vurderer de ligestillingsmæssige konsekvenser af lovforslaget – men udelukkende for kønnet. Den ligestillingsproblematik som af langt større betydning i serviceloven – nemlig ligestilling af handicappede ignoreres fuldstændig. Emnet er fuldstændig forbigået.

Jeg synes I bør stramme op på procedureerne. Husk, at vi findes.

Venlig Hilsen
Torben Riis-Nielsen
Værebrovej 152, st.
2880 Bagsværd

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

E: e-boern@vfm.dk

Danske Handicaporganisationer
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Hvidovre, den 12. december 2008
Sag 08/1156 – Dok. 14981/08 KP/ck

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationer (DH) over forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen mv.)

Den aktuelle høring understreger, at det er bydende nødvendigt at få adskilt indsatsen i forhold til børn og unge med handicap fra de almindelige anbringelsesbestemmelser. Alene det forhold, at Danske Handicaporganisationer (DH) ikke er på høringslisten vidner med al tydelighed om, at børn og unge med handicap ikke indgår i overvejelserne i forbindelse med de aktuelle lovændringer – ligesom de heller ikke er indgået i vedtagelsen af den tidligere anbringelsesreform.

Ikke desto mindre er det de samme regler, der anvendes, når børn og unge med handicap anbringes, selvom anbringelse sker på et fundamentalt andet grundlag. Konsekvenserne er alvorlige, hvilket DH ved flere lejligheder har gjort opmærksom på. Høringen aktualiserer problemstillingerne og giver anledning til stor bekymring blandt de af DH's medlemsorganisationer, der møder problemet jævnlige.

Generelt kan DH naturligvis ikke være uenig i lovforslagets generelle intentioner om at skabe stabilitet i anbringelser, planlagte og gradvise hjemgivelser, vurdering af barnets tilknytning til anbringelsesstedet m.v. Problemerne for DH opstår alene fordi situationerne, der begrunder disse initiativer, som udgangspunkt ikke passer på børn og unge med handicap og deres familier.

I forbindelse med kommenteringen af dette lovforslag er der derfor lagt vægt på at beskrive konsekvenserne af, at anbringelse af børn og unge med handicap sker efter de almindelige anbringelsesbestemmelser. Både før og under en anbringelse.

Under hensyn til alvorligheden af de problemstillinger, der behandles i dette høringssvar, vil DH følge op på sagen politisk.

Formålet med anbringelser

DH mener, det er yderst vigtigt, at børn og unge med handicap får de bedste opvækst- og udviklingsbetingelser, uanset om de er i dagtilbud, på døgninstitution på fuld tid, eller om

de er på weekend og ferie med forældre og aflastningsfamilier, eller der er tale om børn, der bor sammen med en eller begge forældre.

Børn med handicap er både dækket af Børnekonventionen generelt, hvor de har en særlig beskyttende artikel (23) og af Handicapkonventionen generelt, der også rummer særlige artikler om beskyttelse af børn. Begrundelsen er, at børn og unge med handicap har et massivt behov for beskyttelse og hensyn for at få et værdigt og udviklende liv. Næppe ret mange andre er i så udsat en position.

Når børn og unge med handicap anbringes sker det for langt hovedparten p.g.a. behov for en kompenserende indsats. I forhold til den gruppe er lovforslaget uhensigtsmæssigt. Derfor mener DH, at der er behov for nye regler, som gør det muligt at foranstalte ophold på et døgntilbud som en handicapkompensatorisk foranstaltning, frem for at foretage en anbringelse.

Derudover erkender DH, at der også findes børn og unge med handicap, hvis forældre har ingen eller svigtende forældreevne. Såfremt der i de situationer er behov for anbringelse, skal det ske efter de sædvanlige anbringelsesregler under hensyntagen til barnets funktionsnedsættelse. Det vil bl.a. sige, at der skal tages stilling til anbringelsesstedets forudsætninger for at matche funktionsnedsættelsen og til kompenserende foranstaltninger under anbringelsen.

Under alle omstændigheder er det i forbindelse med en anbringelse vigtigt grundigt at udrede, hvorvidt en bestemt adfærd hos barnet skyldes et handicap, eller at barnet mistrives. I modsat fald kan der være risiko for at fejlvurdere situationen med den konsekvens, at barnet anbringes på et forkert grundlag og fjernes fra hjemmet uden reelt belæg herfor. Herved får barnet ikke den rigtige støtte og behandling, og forældrene sættes under mistanke for omsorgssvigt.

Allerede i de generelle bemærkninger til lovforslaget er der eksempler på, at reglerne er uhensigtsmæssige for børn og unge anbragt som følge af et handicap. For eksempel fremgår det af indledningen: *"... Særligt børn og unge, der er anbragt udenfor hjemmet er en udsat gruppe, som – selvom de ikke længere bor sammen med forældrene under utilstrækkelige forhold – fortsat har en række særlige behov..."* Men forholdene i hjemmet er som udgangspunkt ikke utilstrækkelige.

Når børn og unge med handicap anbringes udenfor hjemmet sker det hverken, fordi de bor under utilstrækkelige forhold, eller fordi forældrene ikke kan tage vare på dem.

Når børn og unge med handicap bliver anbragt, sker det som led i indsatsen over for barnet og/eller fordi den nødvendige støtte ikke længere kan foretages med udgangspunkt i hjemmet alene.

Når børn og unge med handicap anbringes, sker det efter nøje og svære overvejelser fra forældrene.

Formålet og betingelserne er med andre ord helt anderledes. Modsat anbringelser i almindelighed, arbejdes der sædvanligvis ikke hen imod, at barnet med handicap skal hjem og bo i familien igen. Der vil derimod i langt højere grad skulle arbejdes på at støtte familien i at bevare en tæt kontakt til barnet. Omvendt er det vigtigt, der er fleksible lovgivningsmæssige muligheder for, at anbringelsen kan ændres, såfremt barnet/den unge og familien vurderer, en anden løsning vil være bedre.

Selvom grundlaget er væsentligt anderledes, agerer lovgivning, myndighed og sagsbehandlere som om, det er det samme. Det har fatale følger, som det fremgår af dette høringssvar.

Forældrene er som udgangspunkt omsorgsfulde forældre, der fortsat kan, skal og meget gerne vil være forældre. Barnets varige funktionsnedsættelse kan imidlertid være af en karakter, der ikke gør det muligt at yde indsatsen over for barnet med udgangspunkt i hjemmet. Enten fordi det er for krævende i forhold til hjemmets indretning eller i forhold til barnets eller den unges adfærd eller af andre årsager.

Forældrene er en væsentlig part for barnet, ikke mindst i forhold til at forstå barnet. Ikke alle børn og unge med handicap mestrer det talte sprog lige godt. Problemet er, at de nuværende regler spænder ben for forældres muligheder for at være forældre for deres børn under en anbringelse. Herunder deres muligheder for at opretholde et fleksibelt og problemfrit samvær under anbringelsen.

DH mener, det er afgørende, at børn og unge med handicap tænkes ind i Barnets reform og vil efterfølgende rejse sagen politisk.

Barnets forsørgelse under en anbringelse

En af årsagerne til at familierne oplever problemer, i forbindelse med anbringelse af deres barn med handicap, er, at det offentlige overtager forsørgelsen af barnet. Når barnet flytter på institution, skal institutionen herefter dække alle barnets behov i det daglige. Børneydelserne inddrages, og i princippet har forældrene ikke længere forpligtelser i forhold til anskaffelse af tøj til barnet, lommepenge m.v.

Ydermere fortolkes anbringelsen som en fuldstændig adskillelse, hvorfor forældrene ikke længere forsørger et barn med handicap i hjemmet. Konsekvensen er, at forældrene ikke længere er berettiget til hjælp i hjemmet, da barnets behov nu dækkes andetsteds.

Derudover efterlader det forældrene med en oplevelse af, at de ikke længere kan agere som forældre, bl.a. fordi børneydelserne inddrages, og de ikke længere er forpligtede til at sørge for anskaffelse af tøj m.v. En forpligtelse som mange af forældrene ønsker at opretholde.

Manglende handicapkompensation og kontakt med barnet

Mange familier til børn, der er anbragt på grund af funktionsnedsættelser, oplever vanskeligheder med at bevare en tæt kontakt til deres barn og fortsat få lov at være forældre med indflydelse på barnets liv. Det er den erfaring, en række brugerorganisationer har fra samtaler med forældre i en frustrerende situation. Det er samtidig konklusionen på en undersøgelse, Center for Ligebehandling af Handicappede gennemførte i 2004 blandt forældre til an-

bragte børn med funktionsnedsættelser og blandt de døgninstitutioner, hvor børnene bor. Undersøgelsen pegede på, at gruppen af børn med handicap i døgntilbud og deres forældre udgør en overset og ikke særlig tilgodeset gruppe. Center for Ligebehandling af handicappede og DH har tidligere politisk gjort opmærksom på denne problemstilling.

Konkret mister familierne mange af de handicapkompenserende ydelser i forbindelse med barnets flytning til en institution. Behovet for ydelserne forsvinder imidlertid ikke, fordi barnet flytter. Hvis en familie havde brug for handicapkompensation, inden barnet flyttede, vil den stadig have det, når barnet er hjemme fra institutionen fx i weekender. Behovet ændrer sig, men det vil fortsat eksistere, hvis forældrene skal have mulighed for at varetage deres rolle som forældre for barnet.

Det kan fx være støtte til køb af særligt indrettet bil, som er en forudsætning for, at familien under samværet med barnet i weekender og ferier kan bevæge sig rundt uden for hjemmet, eller det kan være andre hjælpemidler. Det kan også være mulighed for at modtage tabt arbejdsfortjeneste, hvis barnet indlægges på hospital. Døgninstitutionerne har sjældent ressourcer til at være med et barn på hospitalet.

Når de nødvendige handicapkompenserende ydelser mangler, er det meget vanskeligt at blive ved med at fungere som en familie og opretholde en regelmæssig og tæt kontakt med hinanden.

Totalinstitutioner

Samtidig betyder ophold på døgninstitution, at børnene og de unge mister de dag-, skole- og fritidstilbud, de havde inden flytningen. Begrundelsen er, at disse behov nu skal dækkes af institutionen. Det kan føre til, at hele barnets liv skal leves inden for institutionens rammer, og at barnet ikke, eller kun i meget lille grad, deltager i tilbud i det omgivende samfund.

Det siger sig selv, at dette potentielt fører til en virkelighed, som minder om tidligere tiders totalinstitutioner, hvor alle behov dækkes, alle problemer løses, og hele barnets liv leves inden for institutionens fire vægge.

Kompensation frem for anbringelse

DH mener, at anbringelser af børn og unge med handicap skal betragtes som en del af den handicapkompenserende støtte til barnet/den unge og deres familier. Derfor skal børn og unge med handicap ud af den eksisterende lovgivning om anbringelser.

Der skal anlægges et anderledes og fleksibelt syn på indsatsen i forhold til børn og unge med handicap, når det gælder ophold i døgntilbud. I princippet skal barnet kunne have ophold udenfor hjemmet 365 dage om året, uden det fratager forældrene deres mulighed for at være forældre. Det vil understøtte relationen mellem forældre og barn, også selvom barnet ikke fysisk opholder sig i hjemmet.

Konkrete bemærkninger til lovforslaget

Anbringelse i tre år, af børn under et år, uden genbehandling af sagen

Dette element i lovforslaget giver de kommunale myndigheder mulighed for i særlige tilfælde at anbringe 0-1 årige børn i op til tre år uden krav om genbehandling af sagen. Formålet er at sikre barnet stabile og trygge rammer i sine første leveår. Som nævnt indledningsvist er DH enig i lovforslagets generelle intentioner.

Men konkret i forhold til børn og unge med handicap, giver dette lovelement anledning til overvejelser om de tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at nydiagnosticere små børn.

DH kender eksempler på forældre, der i barnets første leveår har været udsat for beskyldninger om understimulering af børn, der senere har vist sig at have diagnosen infantil autisme. Derfor er der en vis frygt for, at små børn kan blive anbragt på et forkert grundlag.

I en kommende vejledning er det derfor nødvendigt at gøre opmærksom på, at børn kan være anbragt på et forkert grundlag. For eksempel fordi en vurdering af understimulering senere kan vise sig at bunde i infantil autisme. Derfor må myndigheden være åben over for, at der kan være behov for en faglig undersøgelse af barnet på et senere tidspunkt.

Derudover skal forældre vejledes om, at de kan rette henvendelse direkte til nævnet eller Ankestyrelsen, hvis de mener kommunen undlader at foretage de nødvendige undersøgelser.

Af lovbemærkningerne fremgår det bl.a., at et eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde kan være en sag om et barn, hvis mor er psykisk syg og har været det over en årrække. DH ønsker hertil at bemærke, at det forhold, at en mor har været psykisk syg i flere år i sig selv ikke siger noget om, at hun ikke kan tage vare på et barn med den fornødne støtte. Derfor er det væsentligt med en langt større nuancering. Den psykiske sygdom skal være så alvorlig, og af en sådan karakter, at en forældreevne undersøgelse viser, at det ikke er muligt for denne forælder at beholde barnet i hjemmet på trods af intensiv støtte.

Endvidere fremgår det af lovbemærkningerne, at hvis forholdene i hjemmet gradvist forbedres, kan tre-års perioden anvendes til at øge kontakten mellem forældrene og barnet. I den forbindelse ønsker DH at gøre opmærksom på, at når det eksempelvis drejer sig om meget dårligt begavede forældre, skal kommunen konkret støtte forældrene i at have kontakt til deres barn, fx med konkret vejledning om, hvordan man passer og plejer et barn, aflæser dets behov m.v.

Afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af en hjemgivelsesperiode på op til seks måneder

Efter forslaget må hjemgivelse ikke ske, før kommunalbestyrelsen rent faktisk har truffet beslutning herom. Hjemgivelsesperioden kan vare op til 6 måneder. Generelt er DH helt enig i forslagets intentioner, der vil være en god beskyttelse af børn udsat for omsorgssvigt.

I forhold til børn og unge med handicap, anbragt på et anderledes grundlag, giver forslaget anledning til at bemærke, at der i nogle tilfælde kan være behov for at hjemtage et barn med handicap, der ikke trives. I grelle tilfælde på grund af overgreb (vold, mobning eller vold-

tægt) fx fra andre beboere. Her kan forældrene have behov for at beskytte deres barn/unge mod overgreb.

Det er derfor vigtigt, at reglerne ikke modvirker denne mulighed.

Videreførelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet

Med dette forslag kan Børn- og Ungeudvalget træffe beslutning om at videreføre en anbringelse, selvom der ikke længere er grundlag for en anbringelse med eller uden samtykke. Forslaget gælder børn og unge, der har været anbragt udenfor hjemmet i mindst tre år, og hvor det vurderes, at barnet har opnået en stærk tilknytning til anbringelsesstedet. For unge over 15 år kan bestemmelsen kun træffes eller videreføres, hvis den unge er enig i afgørelsen.

DH skal for en sikkerheds skyld bemærke, at i følge børnekonventionens artikel 12 og handicapkonventionens artikel 7 har børn og unge ret til at blive hørt i forhold, der vedrører dem selv. DH mener derfor heller ikke, at bestemmelsen skal gælde, såfremt børn og unge under 15 år ikke er enige i afgørelsen. At det kan være tidskrævende og besværligt at høre et barn med handicap er ingen undskyldning.

Problemet er grundlæggende, at i forhold til børn og unge med handicap har der som udgangspunkt ikke været et anbringelsesgrundlag i lovens klassiske forstand. Hvordan vil man så overhovedet vurdere, hvornår der ikke længere er grundlag for en anbringelse? Det fremstår ikke tydeligt.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 19. december 2008
J.NR.: 04-014102-08-1259
REF.: rmm-hfe

E-boern@vfm.dk

Høring over udkast til lov om ændring af social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.)

Ved e-mail af 28. november 2008 har Velfærdsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Lovudvalg. Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Ad § 1, nr. 5 og nr. 15

Forslaget i § 1, nr. 5, indebærer, at der i servicelovens § 62, stk. 5, indføres hjemmel til, at der i særlige tilfælde kan træffes afgørelse om, at anbringelse uden for hjemmet af et barn under 1 år skal gælde i 3 år, hvis det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrunder anbringelsen, vil være til stede i denne periode.

Med forslaget fraviges den almindelige regel i servicelovens § 62, stk. 1 og 2, hvorefter opretholdelse af en anbringelse i mere end 1 henholdsvis 2 år forudsætter, at der træffes en ny afgørelse om anbringelse.

Herudover foreslås det i § 1, nr. 15, bl.a., at der i servicelovens § 68, stk. 6, nr. 1, indsættes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældrene om hjemgivelse af et barn, der er anbragt med en genbehandlingsfrist efter § 62, stk. 5, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forhold hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Det fremgår af bemærkningerne, at formålet med disse bestemmelser er at sikre især de helt små børn stabile opvækstrammer under anbringelsen.

Af de specielle bemærkninger til § 1, nr. 5, fremgår, at treårsperioden kan anvendes til at øge kontakten mellem forældrene og barnet, hvis kommunen i forbindelse med de løbende vurderinger af situationen finder, at forholdene forbedres. Det fremgår

også, at anbringelsen ikke vil skulle prøves, medmindre forældrene begærer hjemgivelse, og der er sket væsentlige ændringer af forhold hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge. En genbehandling af sagen med henblik på eventuel hjemgivelse af barnet synes altså at forudsætte en anmodning fra forældrene, som opfylder betingelserne i § 68, stk. 6, nr. 1. Derimod kan der ikke blive tale om genoptagelse alene, fordi myndighederne i forbindelse med løbende vurderinger bliver opmærksom på forbedrede forhold.

Advokatrådet har på den ene side generel forståelse for ønsket om at sikre børn trygge og stabile rammer i forbindelse med anbringelse. Rådet finder dog på den anden side, at reglerne bør indrettes således, at man i videst mulige omfang fastholder et udgangspunkt om, at barnet på et tidspunkt vil kunne hjemgives til forældrene, og det kan derfor efter rådets opfattelse ikke i sig selv være til gavn for barnet at fastsætte regler, der fastholder barnet i en anbringelse.

Rådet skal bemærke, at selve genvurderingen af barnets sag ikke ses at kunne skabe utryghed for et lille barn, der på grund af sin alder ikke har forståelse for sagen og derfor heller ikke bør informeres om sagen, ligesom genvurderingen i øvrigt må formodes kun at resultere i en hjemgivelse af barnet, hvis det vurderes, at en hjemgivelse faktisk er det bedste for barnet.

En genbehandling eller en genoptagelse af sagen vil altså ikke i sig selv kunne medvirke til at skabe utryghed i forbindelse med barnets anbringelse, hvilket efter Advokatrådets opfattelse bør ses i forhold til, at det for barnets forældre må betragtes som et særdeles voldsomt indgreb at få fjernet barnet for tre år uden regler om løbende genbehandling og med begrænsede muligheder for genoptagelse.

Ud fra de betragtninger finder Advokatrådet, at det nøje bør overvejes, om de foreslåede regler i § 62, stk. 5, og § 68, stk. 6, reelt indebærer en sådan styrkelse af barnets situation, at det kan berettiggel det indgreb, som reglerne indebærer i forhold til forældrene.

Om sammenhængen mellem § 62, stk. 5, og § 68a henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 18 nedenfor.

Ad § 1, nr. 13

Forslaget i § 1, nr. 13, præciserer, at et barn eller en ung, der er anbringes uden for hjemmet, ikke kan hjemgives til forældrene uden kommunalbestyrelsens afgørelse herom. Det foreslås desuden, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte længden af en hjemgivelsesperiode på op til 6 måneder.

Det er Advokatrådets opfattelse, at afgørelsen om hjemgivelsesperiode – som hidtil – bør træffes af børn og unge-udvalget og ikke af kommunalbestyrelsen, idet børn og unge-udvalget har det faglige grundlag for at kunne træffe afgørelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke ses at fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, hvor-

for det foreslås, at kompetencen flyttes fra børn og unge-udvalget til kommunalbestyrelsen.

Advokatrådet har i øvrigt noteret sig, at det fremgår af forslaget, at længden af hjemgivelsesperioden skal fastsættes på baggrund af en konkret vurdering af situationen, herunder særligt barnets behov, og at det fremgår af de specielle bemærkninger til sagen, at det kun sjældent vil være relevant at fastsætte en periode på 6 måneder.

Ad § 1, nr. 18

Forslaget indebærer, at der i servicelovens § 68a indføres hjemmel til, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet, hvis barnet har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det må antages at være af væsentlig betydning for barnet at blive på anbringelsesstedet.

Advokatrådet skal henlede opmærksomheden på, at en sådanne afgørelse kan træffes, selvom der ikke længere er grundlag for en anbringelse, hvilket betyder, at forslaget indebærer, at forældrene på tidspunktet, hvor afgørelsen efter § 68a træffes, i princippet kan være fuldt ud egnede og i stand til at tage vare på barnet.

Af de almindelige bemærkninger til forslaget fremgår, at formålet med bestemmelsen er i højere grad at tage hensyn til den tilknytning til plejeforældrene, som barnet måtte have opbygget over en årrække.

Advokatrådet skal indledningsvist bemærke, at der i forbindelse med så indgribende afgørelser, som en afgørelse efter § 68a, må stilles meget store krav til vurderingen af barnets situation, herunder særligt vurderingen af barnets tilknytning til anbringelsesstedet og forældrene, ligesom der efterfølgende må skulle stilles væsentlige krav til den løbende behandling af barnets sag, herunder tilsyn, opfølgning på handleplaner etc. Ved vurderingen bør der desuden – forudsat at barnet har nået en tilstrækkelig modenhed – tillægges barnets holdning til en fortsat anbringelse afgørende vægt, jf. nedenfor herom.

Herudover bør det efter rådets opfattelse desuden tages i betragtning, at der som en mindre indgribende foranstaltning vil kunne træffes afgørelse om hjælpeforanstaltninger til barnet og familien, således at en tidligere plejefamilie f.eks. kan tilknyttes familien som aflastningsfamilie, hvorved tilknytningen mellem plejefamilien og barnet også vil kunne opretholdes.

Advokatrådet skal understrege, at der ved afgørelser efter § 68a reelt er tale om en tidsubegrænset anbringelse, idet sagen ikke skal forelægges børn og unge-udvalget efter § 62, og forældrene har efter forslaget til § 68, stk. 6, nr. 2, kun mulighed for genoptagelse af sagen, hvis der er sket væsentlige ændringer af forhold hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge, jf. lovforslagets § 1, nr. 15.

Derimod vil forældrene efter forslaget ikke have mulighed for at påberåbe sig, at de forhold, der oprindeligt gav anledning til anbringelsen, ikke længere er til stede. Dette indebærer, at forældre med fuld forældreevne end ikke vil have ret til at få prøvet spørgsmålet om, hvorvidt barnet skal hjemgives eller forblive på anbringelsesstedet.

Advokatrådet skal for så vidt angår den begrænsede adgang til at få sagen prøvet bemærke, at en genvurdering af barnets sag ikke i sig selv må antages at kunne være til skade for barnet. En genvurdering må formodes kun at resultere i en hjemgivelse af barnet, hvis det vurderes, at en hjemgivelse faktisk er det bedste for barnet, og i så fald er det efter rådets opfattelse åbenlyst, at barnet vil skulle hjemgives.

Advokatrådet går derfor ud fra, at hensigten med at begrænse mulighederne for genvurdering af sagen, også i relation til § 68a er ønsket om ikke at skabe utryghed for barnet.

Advokatrådet finder imidlertid, at det også i relation til § 68a må overvejes nøje, om dette hensyn kan berettiggende den særdeles indgribende foranstaltning, som forældrene udsættes for, når barnet fjernes på ubegrænset tid uden grundlag for anbringelse og med meget begrænsede muligheder for at få sagen genvurderet. Advokatrådet skal i den forbindelse på ny anføre, at en genvurdering af sagen ikke i sig selv synes at skabe utryghed for barnet, jf. ovenfor om § 1, nr. 5.

Rådet er opmærksomt på, at barnet, der omfattes af en afgørelse efter § 68a, vil være ældre end barnet, der omfattes af en afgørelse efter § 62, stk. 5, men rådet finder, at det uanset barnets alder må være praktisk muligt at tilrettelægge en procedure omkring genvurdering af sagen, hvor der først vil være tale om at drøfte en ændret situation med barnet, hvis det rent faktisk tyder på, at barnet vil skulle hjemgives.

Der er derfor efter Advokatrådets opfattelse ikke så afgørende hensyn at tage til barnets tryghed, at det kan berettiggende, at forældrene helt afskæres fra muligheden for at få prøvet sagen om anbringelsen.

Advokatrådet skal i den forbindelse foreslå, at det overvejes, om der i disse sager – i stedet for den almindelige regel i § 62, stk. 1 og 2 – indføres en regel, hvorefter forældrene har ret til at begære sagen genoptaget, hvis der er konkrete forhold omkring deres situation, der har ændret sig. Disse forhold, vil så kunne prøves nærmere uden, at barnet involveres i sagen, og barnets holdning vil kunne afklares, hvis der er reel udsigt til en hjemgivelse.

Advokatrådet skal i øvrigt bemærke, at en afgørelse efter § 68a også i forhold til barnet vil kunne betragtes som særdeles indgribende, idet der vil være situationer, hvor et barn berøves forældre, som er egnede til at tage vare på barnet. En så indgribende foranstaltning må efter rådets opfattelse i forhold til barnet indebære, at myndighederne har pligt til at sikre sig, at man tilbyder barnet et reelt alternativ til samlivet med forældrene, og at dette tilbud er af høj "kvalitet". Advokatrådet er i den forbin-

delse særligt skeptiske over for det forhold, at § 68a ikke kun kan indebære barnets forbliven hos en plejefamilie, men at der også kan træffes afgørelse om, at barnet skal forblive på en institution.

Advokatrådet skal herudover bemærke, at lovforslaget synes at indebære, at plejeforældre i vidt omfang skifter rolle i forhold til barnet, således at de fra at have en professionel relation til barnet i højere grad skal påtage sig en forældrelignende rolle. Efter rådets opfattelse bør det nøje bør overvejes, hvilke konsekvenser dette vil have for rekruttering og udvælgelse af plejeforældre, der synes at skulle påtage sig en anden opgave end hidtil.

Med hensyn til sammenhængen mellem § 62, stk. 5, og § 68a skal Advokatrådet bemærke, at der synes at være en nærliggende risiko for, at en anbringelse efter § 62, stk. 5, af et barn under 1 år videreføres efter § 68a, idet et barn, der inden for det første år af sit liv anbringes i pleje, ud fra en umiddelbar betragtning må formodes at have en stærk tilknytning til plejeforældrene, når de 3 år er gået. Der henvises i den forbindelse også til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 5 og 6.

Advokatrådet skal opfordre til, at denne sammenhæng overvejes nøje, idet det efter rådets opfattelse synes retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at der ved en anbringelse, der principielt kan være hele barnets barndom, kun er sikkerhed for en egentlig prøvelse af barnets sag ved anbringelsen af barnet efter § 62, stk. 5, og ved videreførelse af anbringelsen på tidsbestemt grundlag efter § 68a, jf. ovenfor om overvejelserne vedrørende forældrenes manglende mulighed for at få afgørelserne prøvet.

Hertil kommer i øvrigt, at sammenhængen mellem de to bestemmelser efter Advokatrådets opfattelse understreger behovet for, at der under en anbringelse efter § 62, stk. 5, arbejdes for, at barnet på trods af anbringelsen så vidt muligt også opnår en tæt kontakt med sine biologiske forældre, således at det tilstræbes, at en anbringelse efter § 62, stk. 5, ikke "automatisk" efterfølges af en anbringelse efter § 68a, fordi barnets følelsesmæssige tilknytning til plejeforældrene er størst.

Endelig har Advokatrådet med hensyn til barnets holdning noteret sig, at der efter forslaget til § 68a, stk. 3, alene skal indhentes samtykke til videreførelse af anbringelsen fra børn over 15 år. Advokatrådet skal i den forbindelse bemærke, at der efter anden lovgivning, der ligeledes indebærer vanskelige beslutninger for børnene, gælder andre aldersgrænser. Efter § 34 i forældreansvarsloven gælder således f.eks. en generel regel om, at barnet – uanset alder – skal inddrages i sagen, så dets synspunkter kan komme til udtryk, og efter adoptionslovens § 6 bør en adoption normalt ikke bevilges, hvis barnet er fyldt 12 år og ikke samtykker, mens der fra børn under 12 år skal foreligge oplysninger om barnets holdninger til sagen.

Advokatrådet finder på den baggrund, at også børn under 15 år skal inddrages i forbindelse med afgørelser efter § 68a, idet det dog som nævnt ovenfor bør overvejes nøje, hvornår i sagen barnet inddrages. Der henvises i den forbindelse også til artikel

15 i FN's Børnekonvention, der forpligter deltagerstaterne til at sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe